

Gel bersiv da Komara Tirk:

**“Bi can bi xwîn em bi te
re ne ey Serok !”**

Nûçe: Roj tarî nebû stêrk geştir bûn

- Rûpel 8-9

Mahmut Kılınç: Encama aloziyê

r.5

Şehîd-Bîranîn: “Hûn çiyayên serbilindiyê ne”

- Rûpel 6

Serkan Brûsk: Serboriyek

r.7

Nirxandin: Warê şer pevçûnê ‘Kurdistan’

- Rûpel 10

Bekir Şiwani: Diway rêkewtinê Enkqere-Şam

r.11

Nûçe: Dewlet ji geşbûna kurdî tirsîya

- Rûpel 16

Osman Özçelik: Komara Derewan

r.13

Gel bersiv da Komara Tirk: “Bi can bi xwîn em bi te re ne ey Serok!”

Nûnerê PKK'ê Kanî Yılmaz helwesta PKK'ê ya aşfîxwaz bi bîr xist û da zanîn ku li hemberî van kompoyan meşandina biryara agirbestê dijwar dibe. Nûnerên partî û saziyên îtalî jî helwesta rayedarên tirk protesto kir û xwest ku li hemberî Tirkiyeyê jî rêbazên ku di kêşeya Kosovayê de li dijî Yugoslavyayê tîk bikaranîn, bîr ceribandin.

Vê hefteyê jî rayedarên dewletê bo pîrozkirina 75 saliya Komara Tirkiyeyê lez dan xebatan. Çi dengê ku cuda bû, bi zora polîsan hate xeniqandin. Lê derdorên kurd serî li hemberî vî helwesta li dijî demokrasiyê dananî. Li gelek deveran çalakiyên “Hûn nikarin roja me tarî bikin” û çalakiyên ku pest û pêkutiyên li ser HA-DEP'ê protesto dikin, li nik hev hatin meşandin. Di van çalakiyan de bi sedan kes hatin derdestkirin, ji wan hinek hatin berdan, hinek jî hê di binçav de ne.

PKK divê di warê navneteweyî de bê temsîl- kirin

Li aliyê din di qada navneteweyî de dengê kurdan berz dibe. Li ser kampanyaya çapemeniya tirk a ku li dijî Rûs-
yayê dabû destpêkirin, ji gelek welatan vexwendname ji Serokê Giştî yê PKK'ê Abdullah Öcalan re hatin şandin. Mazûbaniya çalakiya herî girîng jî dîsa Îtalyayê kir. Roja 27'ê kewçêrê Nûnerê PKK'ê yê Ewropayê Kanî Yılmaz tevî hemû xebatên astengkirinê ê dewleta tirk, li Senatoya Îtalyayê digel gelek par-

menterên vî welatî civînek li dar xist. Nûnerên gelek partiyan beşdarî di vî civînê de kir û Serokê Giştî yê PKK'ê Abdullah Öcalan bo Îtalyayê hate vexwendin. Di civînê de endamên Komîsyona Têkiliyên Derveyî û endamên partiyên mîna Lîga Bakur, Partiya Keskan, Partiya Çepa Demokratîk û Partiya Komûnîst beşdarî kir. Li ser daxwaza Dîno Frîsullo civînê bi rawestîna rêzgirtinê bo giyana kesên ku çalakiya “Hûn nikarin roja me tarî bikin” dest pê kir. Di civînê de beşdarên îtalî xwest ku PKK bi awayekî fermî di saziyên navneteweyî de bê temsîl kirin. Li ser pirsên rojnamegerên tirk ên bi rengê “Öcalan li ku ye?”, Kanî Yılmaz got: “Öcalan li vir e, li Kurdistanê ye, li ba girtiyên xwe şewitandin e. Dev ji lêgerîna Öcalan berdin, bo kêşeya kurdî li çareyekê bigerin.”

Nûnerê PKK'ê Kanî Yılmaz helwesta PKK'ê ya aşfîxwaz bi bîr xist û da zanîn ku li hemberî van kompoyan meşandina biryara agirbestê dijwar dibe. Nûnerên partî û saziyên îtalî jî helwesta rayedarên tirk protesto kirin û xwestin ku li hemberî Tirkiyeyê jî rêbazên ku di kêşeya Kosovayê de li dijî Yugoslav-

Siyasetmedarên Îtalyayê jî Öcalan dawetî welatê xwe kirin. yayê tîk bikaranîn, bîr ceribandin.

Hûn nikarin roja me tarî bikin

Ji bilî Ewropa û girtîgehên li metropolên Tirkiyeyê jî çalakiyên “Hûn nikarin roja me tarî bikin” pêk hatin. Roja 25'ê kewçêrê li Kadifekaleya İzmirê li dora 1500 Kurdistanî li hev civiyan û bi sloganên mîna “Hûn nikarin roja me tarî bikin”, “Xortino berê xwe bidin Botanê, herin welatê azad”, “Bi can, bi xwîn em bi te re ne ey Serok” qîriyan. Piştî demekê hêzên dewletê êrişî girseyê kir, girse ji hev belav bû û di çalakiyê de 6 kes hatin derdestkirin, ji wan sê heb hatine girtin.

Li Edeneyê çalakiyên girseyî

Roja 27'ê kewçêrê li gelek taxên Edeneyê çalakiyên korsanî pêk hatin. Gelê kurd di van çalakiyan de helwesta xwe li hemberî kompoyan mezin nîşan da. Di saet li dora 17.30'an de girseyeke mezin riya E-5'ê li ber deriyê Polis Kolejî birî, bi sloganên mîna “Bijî Serok Apo”, “Kurdistan dê ji faşîzmê re bibe goristan”, “Gerîla lêdixê, Kurdistanê ava dîke” kompoyan mezin protesto kir û di demeke kin de ji cihê bûyerê dûr ket. Li taxa Denizliyê jî girseyeke bi qasî 150 kesî bi heman sloganan xwepêşandanek li dar xist. Polîsan êrişî girseyê kir, girse ji hev belav kir. Zarokên di nav girseyê de kevir li erebeyên polîsan barandin. Li Taxa Dağlıoğlu jî li ser riya Obalar saet di 18.00'an de girseyek gihîştê hev û bi sloganên mîna “Hûn nikarin roja me tarî bikin”, “Gerîla lêdixê, Kurdistanê ava dîke” dewleta tirk protesto kir. Hêzên dewletê li vir jî êrişî gel kir û gel ji hev

belav kir.

Li taxa Gülbahçesi jî ji aliyê girseyeke bi qasî 500 kesî ve 20 deqîqeyan sloganên mîna “Bijî Serok Apo”, “Bijî PKK”, “PKK gel e, gel ji li vir e”, “Şehîd namirin” hatin avêtin. Polîsan xwest bi panzeran girseyê dorpêç bike, lê gel êriş bir ser wan, li ser vî yekê wan hêzên xwe bi şûn ve kişandin. Li gorî agahiyan dema çalakî ji hev belav dibû jî, gelek kes hê nû ji bo beşdariyê dihatin qadê.

Êvara 28'ê kewçêrê saet li dora 9'an li Ceyhana Edeneyê jî hin çalakî pêk hatin. Li pey agahiyan ku bi dest ketine, Kurdistanîyên li vî navçeyê riya E-5'ê birîne û lastîk şewitandine sloganên mîna “Bijî Serok Apo”, “PKK gel e, gel ji li vir e”, “Kurdistan dê ji faşîzmê re bibe goristan”, “Bi can, bi xwîn em bi te re ne ey Serok” qîrandine. Her wiha li Taxa Küçükçirami, Stadyûm Yolu jî ev çalakî pêk hatine. Van çalakiyan bi qasî sê saetan dom kiriye.

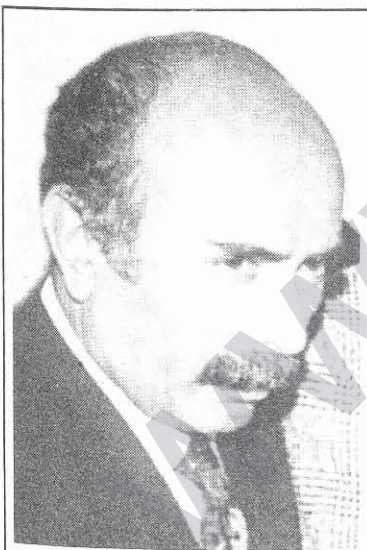
Li aliyê din piştî astengkirina çalakiya Komîsyona Jinan a HADEP'ê, civîna çapemeniyê ya Komîsyona Ciwanan a HADEP'ê jî rastî êrişa polîsan hat. Berî vî çalakiyê jî hêzên dewletê avête ser gelek avahiyan HADEP'ê û bi sedan kes hatin derdestkirin, niha li dor 500 HADEP'î di binçav de ne. Di nav wan de Serokê HADEP'a Stenbolê Mahmut Şakar jî heye.

Rayedarên HADEP'ê roja 27'ê kewçêrê ev êriş bi daxuyaniyê çapemeniyê li ber deriyê avahiya HADEP'a Stenbolê şermezar kir. Li dora 500 kesî beşdarî vî çalakiyê bû, piştî ku girse belav bû li dora 60 kesî jî aliyê polîsan ve hate derdestkirin.

NAVENDA NÛÇEYAN

Dê 40 hezar kes beşdarî Kongreyê bibe

Me li ser van êrişên ku berî Kongreya Mezin a HADEP'ê gur bûne, dîtin û boçûnên Sekreterê Giştî yê HADEP'ê Hamit Geylani girtin. Geylani ev êriş bi tengavbûna xwediyan rejîmê ve girêda û xwest ku rayedarên dewletê bîr ser riya hiqûq, aşfî û biratiyê. Sekreterê Giştî yê HADEP'ê Hamit Geylani li ser Kongreya ku dê di 1'ê sermawezê de pêk were jî ev nîrxandî kir: “HADEP piştî li peyxehestina serdemê girtîmayînê, bi çêşeke mezin diçe Kongreya Asayî ya 3'yemîn. Piştî kongreya 1996'an Serokê Giştî jî di nav de piraniya rayedarên navenda partiya me 18 mehan girtî man.

Tevî van pest û çewsandinên anti-demokratîk gel li HADEP'ê xwedî derketiye. Lewre jî em hê xurtir diçin kongreya sêyemîn. Berî kongreyê li 8 bajaran civînen herêmî pêk hatin. Di 23-24'ê kewçêrê de jî bi beşdariya hemû avakarên partiyê, endamê Meclîsa Partiyê, serokên navçe û bajaran û hemû delegên Kongreya Mezin me konferansê li dar xist. Di vî konferansê de arîşeyên navxweyî û yên welêt hatin gengeşekirin û projeyên berbiçav bo diwarojê hatin amadekirin. Komîsyona Navendî xebatên bo kongreyê gihandine serî. Em pê piştrast in ku kongreya me ya roja 1'ê sermawezê li “Yükseliş Koleji Kapalı Spor Salonu” yê pêk bê, dê bi çêşeke mezin derbas bibe. Em li benda beşdariyê bi qasî 40 hezar kesî ne. Lê mixabin hewlên bo rêlibergirtina xebatên me jî ev mehek e, bi gurehî didomin.”

Warê şer û pozberiyên li hemberî mêtîngeran çepereke asê.

Kurdistan

Î. C. CEMBELÎ

Erdnigariya kurdan di nav berxwedanên wan de hem feyde hem jî zerar daye tevgerên kurdan. Di nîveka pêşîn ya 5 hezar salên dawîn de kurdan li Mezopotamyayê şaristaniyên girîng damezirandine. Ya dawîn Împaratoriya Med e. Di dewra wan de tixûbên welêt ji başûr hetanî Kendava Îranê dirêj dibû, li bakur nêzikî devê Deryaya Reş dibû û li Rojava li aliyê Deryaya Spî diket. Lê ligel wê berfirehiyê jî kurd tu car nebûne gelekî deryayî.

Kurd di navbera 2500 salên dawîn de ji aliyê împaratoriyan herêmê ve hatin dorpêçandin. Li hemberî vê dorpêçandinê kurdan xwe vekişandin nav warê bav û kalan, karê wan li hemberî êrişan xweparastin bû. Di navbera sedsalên 10. û 12. de ji bilî dewletên Merwanî, Şedadî, Eyûbî û Lorên mezin û biçûk tu hêzeke kurdan a herbiçav tunebû. Lê hin mîrek û eşîrên navenda Kurdistanê û yên bilindahiyên Zagrosan gelek caran nîvserbixwe û azad jiyana xwe didomandin. Kambaxiya herî mezin ew bû; welatê wan her dem di navbera du împaratoriyan mezin de warê şer bû. Ev hêz carinan Yewnanî-persî, Romayî-Sasanî, Bizansî-ereb û carinan jî Osmanî-Îranî bûn. Dijminahî û dijberiya van dewletan yekîtiya kurdan ji holê rakir. Kurdistan li ber van kedxweran her dem çepereke asê bû. Hem li ser axa Kurdistanê ceng dikir û hem jî wan Kurdistan talan dikir. Ji bilî êrişên asûriyan; Îskender û Dara li Hewlêrê, Alparslan û Romen Diyojen li Melazgirê, Fatih û Uzun Hasan li Er-

zeromê, Şah Simaîl û Yavuz li Deşt Çildêranê (Wan) hatin ber sînga hev. Di wan cengan de welatê Kurdistanê birîndar bû. Wekî çeman xwîna kurdan hate rijandin. Dijminahî û dubendiyên mîrekên kurdan zêdetir û kûrtir bû.

Tovê dubendiyê cara pêşîn ji aliyê Strapên Îskender ve li Kurdistanê hate çandin. Sala 1514'yan di Cenga Çildêranê de ew birîndar bû û bi 1639'an Peymana Qesra Şirîn re (di navbera dewleta Osmanî û Safewiyan de hate şanênavkirin) rewşeke fermî

Di navbera sedsalên 10. û 12. de ji bilî dewletên Merwanî, Şedadî, Eyûbî û Lorên mezin û biçûk tu hêzeke kurdan a herbiçav tunebû. Lê hin mîrek û eşîrên navenda Kurdistanê û yên bilindahiyên Zagrosan gelek caran nîvserbixwe û azad jiyana xwe domandine. Kambaxiya herî mezin ew bû; welatê wan her dem di navbera du împaratoriyan mezin de bû qada şer.

stand. Bi Cenga parvekirina împeryalîstan a yekemîn re Kurdistan bû çar par. Êdî desteserkirina axa kurdan hêsantir bûbû. Dema ku mêtîngeran nikaribûn serhildanên kurdan bitemirînin, wan ji kedxwerên din daxwaza alîkariyê dikir û bi hev re tevger û bizavên kurdan dipelçiqandin. Dagirkerên ereb, tirk û faris bi Peymana Lozanê Kurdistan parve kir û wekî hewşeke bêderî û bêtirîndask hişt. Ew warê kevnar êdî bûbû Girava Ixtirmanê di nav Deryaya Wanê de. Şûr û xençerên xwînmijan dil û mêjiyê kurdan qelaştin û dirêjiya tixûbê birîne herî kêm 2000 km bû. Hovîtiya wan bêemsal bû. Ne tenê bajar, navçe û gund her wiha mezra û aqar jî ji hev hatin veqetandin. Têlên tixûb ên kelemoşk di kêleka navçeyên Çelê, Cizîrê û Nisêbinê re hatibûn kişandin. Bo nimûne li devera Navşar (Şemzînan) ê gundekî eşîra Herkiyan bûbû sê bir. Gundiyekek xwedî Nasnameya ereb, yek xwedî ya tirk û yê din jî xwedî ya faris bû. Bi kurtayî sê bira bûbûn hemwelatîyên sê dewletan.

Ligel mîlîtarîstî, nijadperestî û çav-soriyan jî dîsa neyarên kurdan li vê deverê xweşî nedidît. Di berxwedanên van pence salên dawîn de kurdên Rojhilatî, Bakurî û Başûrî xwe li wan çeperran asê kirin û derbên giran li dijmin xistin. Bêguman di vê hêlê de erdnigariya Kurdistanê gelekî bi kêrî şoreşa kurdan hat.

Kedxwerên ereb, faris û tirk li dijî tîkoşîna kurdan gelek peyman girêdan. Di tîrmeha sala 1937'an de bi beşdarbûna Afganîstanê tirk, faris û ereban li paytexta Îranê Pakta Sedabadê, di sala 1946'an de li Enqereyê Peymana Cîraniya Baş û Dostaniyê, di 1950'yî de Peymana Bexdayê û di 1975'an de Peymana Cezayîrê hatin girêdan. Armanca van hemûyan jî bi awayekî hevbeş vemirandina agirê şoreşa neteweyî bû.

Di tîrmeha sala 1937'an de bi beşdarbûna Afganîstanê tirk, faris û ereban li paytexta Îranê Pakta Sedabadê, di sala 1946'an de li Enqereyê Peymana Cîraniya Baş û Dostaniyê, di 1950'yî de Peymana Bexdayê û di 1975'an de Peymana Cezayîrê hatin girêdan. Armanca van hemûyan jî bi awayekî hevbeş vemirandina agirê şoreşa neteweyî bû.

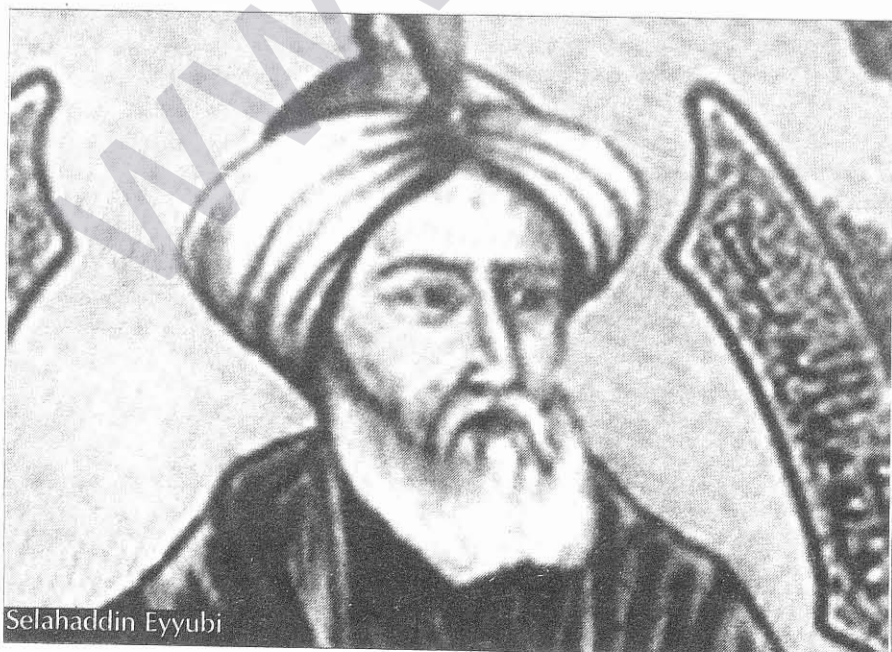

Yavuz Sultan Selim

Roja îroyîn jî wezîrên karê derve yên van her sê dewletan li Enqere, Bexda û Tehranê li hev rûdinên. Hewldana wan dîsa rêlibergirtina tîkoşîna kurdan e. Pêşveçûna kurdan xewê li wan dîtemirîne. Dixwazin birayê xwe yê lingîşkî Sedam jî aş bikin û tevli dek û dolabên xwe bikin.

Nivîskarek ereb Zuhdî El Dahodî di pirtûka xwe ya bi navê "Tîkoşîna Kurdan a Dîrok, Çand û Jînê" beşa bi ser navê "Zagona Guran" de wiha dibêje: "Dema ku gur bixwazin li çiyayên Kurdistanê xezalekê bigirin, hetanî ku wê bikujin li pey diçin. Bi hev re radihêjin nêçîra xwe ya li erdê dirêjkirî, li hev parve dikin, nahêlin qurban bibe para ji wan yekî. Dilê wan nabêje bila qurban me ask, xezal an jî berazek be; ji bo wan a girîng derfeta domandina jîmê ye û li pey hiştina çend hestiyên û kavîlekî ye ku ji wan re bibe alif (ê). Ev zagonêke guran a surîstî ye."

Her wekî El Dahodî jî diyar dike ku gurek ji wan (Sedam) niha ketiye ser kelaxê qurban (xezal)ê. Hevalên wî jî wê rewşa wî poşman in. Dixwazin di demeke kurt de wî sax bikin û bi xwe re bibin çiyayên Kurdistanê bo nêçîrê wî.

Selahaddin Eyyubi

Îlanên li ser çalakiya "Hûn nikarin roja me tarî bikin": "Hûn Çiyayên Serbilindiyê ne"

Li ser çalakiyên li gelek girtîgehên Kurdistan û Tirkîyeyê yên li dijî komploya li ser Serokê Giştî yê Partiya Karkerên Kurdistanê Abdullah Öcalan, ji gelek girtîgeh û saziyan îlan hatin ragihandin. Ligel girtiyên PKK'yî ji gelek rêxistin û partiyên din yên Kurdistanê û Tirkîyeyê jî, ji bo bîranîna Halit Oral, Ali Aydın, Bülent Bayram, Selamet Menteş, Aynur Artan û Mehmet Gül şermazname weşandin.

Li ser navê girtiyên PKK û DHP'yî yên Girtîgeha Sağmalcılarê Sadrettin Aydınlik û Yaşar Şimşir der barê girtiyên ku çalakiya "Hûn nikarin roja me tarî bikin" pêk anîne de, îlanek ragihand. Di îlanê de çalakdar wekî "Stêrkên Geş yên Roja Hêviyê" hatine binavkirin. Her wiha tê diyarkirin: "Kes nikare roja me ya ku her diçe li Rojhilata Navîn geş dibe, tarî bike. Di dirêjahiya ragihandinê de wiha tê gotin: "Her êrîşa li dijî roja me, dike ku raperînen Zîlanî pêk werin û stêrkên geştir vebin. Me daye ser riya Roja Hêviyê û em dê li ser vê riyê jî bigihêjin serkeftinê." Wekî din ligel îlanê ev helbest hatiye nivîsîn:

Rêwiyan meşa agirin ên delodîn / Rûmetên dîrokê / Çiyayên serbilindiyê / Nikarim vebêjim nemiriya wê / Zimanê min lê nagere / Geli mirovên azad / Wê hemû serhildan / Axên Newrozî û gelên serhildêr behsa we bikin / Hûn Çalakdarên Azadiyê..."

"Em dê bi agirê canê xwe, yên ku dikin Serokê me bikujin jî, bişewitînin"

Wekî tê zanîn ji Girtîgeha Amasyayê Mehmet Gül roja 18 kewçêrê agir berdabû canê xwe û roja 27 kewçêrê jî şehîd ket. Li ser navê hevalên wî yên girtîgehê Ahmet Öğret-

men, Sait Korkmaz, Filiz Kızılkaya û Şükrü Yaşar îlanek ragihand. Di îlanê de Serokê Giştî yê PKK'ê Abdullah Öcalan wekî hêviya gelan û girtiyên şehîd jî wekî "abîdeyên agirin" tî navkirin û daxuyanî wiha tê qedandin: "Em dê bi agirê canê

xwe,

Dîsa jî Girtîgeha Bartîne girtiyên PKK, TKP/MLTKKO, PRK/RİZGARÎ, DHP Nasrullah Kuran, Nazif Töre, Ramazan Akdağ, Veysel Duran li ser girtiyê Girtîgeha Bartîne îlanek ragihand. Di îlanê behsa dek û dolabên Tirkîye, Îsraîl û DYA' yên li dijî PKK û gelên Rojhilata Navîn tê kirin û tê diyarkirin ku komploya li dijî Serokê Giştî yê PKK'ê ji bo dilgirtina gelên herêma hatiye lidarxistin.

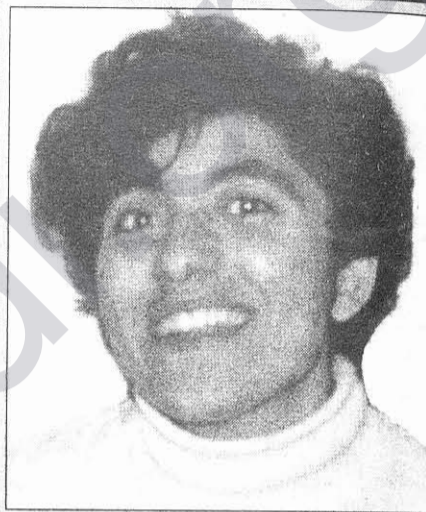
Êdî bi ecela xwe mirin, ji bo vî gelî rûreşiyê mezin e

Her wiha li ser navê girtiyê PKK'ê yên li Girtîgeha Burdurê Fevzi Yetkin, Aziz Tunçtürk, Mehmet Tören, Mehmet Kemal îlanek ragihand. Di îlanê bi şeweyekî helbestî wiha tê gotin: "Êdî bi ecela xwe mirin, ji bo vî gelî rûreşiyê mezin e. Ev heval ne ku ji mirina di şer de ditirsin, ji mirina ji ber stûxwariyê ditirsin. Tîrsa we jî ji vî yekê ye. Hûn nikarin kana yîyanê zora vî agirê ku, wekî peykerên qeşayî we dihêline, bibin. Ji ber ku agir zimanê rojê û roj jî, û heta dikare tovên ixanetê yên ku rizî ne jî, şîna bike. Em dê bi çeperên agirin Serok Apo biparêzin."

Ji bilî van îlanan li ser navên girtiyên PKK'ê yên Girtîgeha Semsûrê Salih Ağaç, Zülfükar Tak, Zübeyir Perihan û ji Girtîgeha Erdemliyê Abdullah Bozkoyun, Nabi Özdemir, İbrahim Barut îlan şandin. Her wiha li ser navê girtiyên adli yên Girtîgeha Metrisê yên welatparêz Demir Kızılkayan, Baran Kızılkaya û Senar Kızıldere jî li ser girtiyên ku şehîd ketine îlanek weşand.

NAVENDA NÜÇEYAN

"Bi dil, bi can, bi xwîn em bi te re ne!"

AYNUR ARTAN

*Ma mirin çî ye gula min li welatê kor û keran
Tew ku tu dîl ketibî û te ji bo serfiraziye sond xwaribe
Ma kê neheband ev pelên dîrokê yên bi rûmetê....
Ji Zindana Amedê agir hilkişiya bircan
Bûn yek, gava wa çakûçê Kawa li nav dilê xayintiyê xist
Zekiye ji Mazlûm
Ronahî ji Bêrivan
Ali ji Halit
Selamet ji Bülent
Agir hilgirt, wekî malê bav
Û niha jî tu, bi meşaleyê bi vîna pola ku te hilgirtî...
Hîn do bû tu dibişiriyî
Dêrsim
Çiyayê Spî, Zagros, Zap, Cûdî, Gabar, Andok
îro agirê te bi dilê me ket, ku heta hetayê dernekeve
Tu, ku dibî ba û diherikî çar aliyên welêt
Ji baweriya mêrxasan re rêber,
Hêza Jiyanê, ji bo xwediyên hêvi, bawerî û hogirtiyê
Gira te gira me, baweriya te baweriya me
Serkeftina me wê ya herî mezin be*

NAVENDA

ÇANDA MEZOPOTAMYA
Şaxên Amed, Hewlêr, Stenbol, Riha, Mêrsîn, Edene, İzmir

Çalakiyên dîlên şer b

Roj tarî nebû s

■ Piştî ku sufkasta li dijî Serokê Giştî yê PKK'ê Abdullah Öcalan diyar bû, li gelek girtîgehên li Kurdistan û Tirkîyeyê gelek dîlên şer yê PKK'yî û girtiyê DHP'yî li dijî vê komployê bi navê "Hûn nikarin roja me tarî bikin" çalakiya xweşewitandinê pêk anîn.

Çalakiya yekemîn roja 9 kewçêrê Halit Oral li dar xist û jiyana xwe ji dest da. Peyre 17 girtiyan çalakiya xweşewitandinê pêk anî. Ji van dîlên şer ên bi navê, Mehmet Gül, Bülent Bayram, Selamet Menteş, Aynur Artan, Mirza Sevimli û Ali Aydın, jiyana xwe ji dest dan. Girtiyên bi navê Murat Kaya, İsmet İnanç, Meral Kaşoturacak, Seyri İpek, Fettah Karataş, Cennet Güneş, Mehmet Bağrıyanık, Müslüm Muhammed, Kenan Karaslan, Hüsnü Çobanoğlu û Samet Oktay jî birîndar in û tedawiya wan didome. Li ser van rûdanan raya giştî ya welatparêz û malbatên girtiyan çalakiyên cur bi cur saz kirin. Malbatên girtiyan li gelek bajaran avahiyên partiyên wekî ANAP û CHP dagir kirin û helwesta dewletê şermezar kir. Tevî hemû hewlan jî li ser hemû girtiyan agahî têr bi dest neketin, lewre jî di vê nûçeyê de me cih da jînenîgariya sê dîlên şer; Halit Oral, Bülent Bayram û Aynur Artan.

Diya Bülent Bayram:

EZ BI GERÎLAYÊ XWE YÊ BIÇÛK SERBİLIND IM

Şeva 21'ê kewçêrê li Girtîgeha Semsûrê girtiyê bi navê Bülent Bayram çalakiya xweşewitandinê pêk anî. Dayika Bülent Bayram Kezban Bayram, ji ber ku di nav tekoşinê de ji Bülent re gotine 'Gerillayê biçûk' ew jî dibêje "Ez bi gerîlayê xwe yê biçûk şad û serfiraz im." Piştî çalakiyê, Bayram rakirin Nexweşxaneyê Dewletê ya Semsûrê, lê li vê derê tu mudaxale lê ne-

kirin. Piştî Semsûrê li Dîlokê û li Nexweşxaneyê Balcalı ya li Edeneyê jî tedawiya Bayram, ji aliyê

li cenaze xwedî derketin. Bayram bi beşdarbûna nêzîkî 700 kesî hate veşartin. Di dema merasîma cenaze de ji aliyê girseyê ve slogan hatin berz kirin û polîsan xwest mudaxale bikin. Malbata Bayram jî li dijî helwesta polîsan derket û ji amîrê wan re got: "Pêwîst e polîs nêzîkî gel nebin." Piştî careke din girseyê dîsa li dijî polîsan slogan berz kirin û bi paş ve vekîşiya. Girseyê, piştî pêwîstiyên cenazeyê Bayram ên olî bi cih anîn, tabûta wî li ser milan bi sloganên wekî, "Şehîdî"

Kezban Bayram der barê çalakiya lawê xwe de, ji ber ku di nav tekoşinê de ji Bülent re 'Gerîlayê biçûk' dihate gotin, wê jî got: "Ez bi gerîlayê xwe yê biçûk şad û serfiraz im." Kezban Bayram, li dijî bédengiya rayedarên dewletê û çapemeniya tirk, hêrsa xwe wiha anî zimên: "Êdî bes e! Hetanî kengê dê xwîn bê rijandin. Bila ev şerê qirêj bê qedandin. Êdî bila dilê dayikan neşewite. Bila rayedarên dewletê bersivê bidin agirbestê. Me can da di vê riyê de. Çapemeniya tirk jî çapemeniyeke durû ye. Ji ber çî naxwazin rastiya bibînin. Wan serê xwe xistiye nav qûmê. Rastî li vê derê ye. Ew dê heya kengê durûtîya xwe bidomînin." Dayika Bülent Bayram, Kezban Bayram, der barê jiyana Bülent û ketina wî ya nav tevgera şoreşê de jî wiha axivî: "Bülent gelekî fedakar bû. Ev fedakariya wî ji biçûkaniya wî de tê. Dema ku xwişk û birayên wî xerabiyek dikirin, ji bo bavê wî bi wan de nexeyide xwe dida pêş. Di nav tevgera şoreşê de jî ji aliyê hevalên wî û ji aliyê gel ve dihate hezkirin." Bavê Bülent Bayram, Ali Bayram, çalakiya kurê xwe û ya hevalên wî wekî çalakiyêke pir hêja dibîne û wesiyetên wan jî wekî ferman dihesibîne.

hêzên nediyar ve hate asteng kirin. Bepirsên Nexweşxaneyê Balcalıyê ji ber ku got, li nexweşxanê cih tune ye, rêveberiya girtîgehê Bülent Bayram rakir Nexweşxaneyê Edeneyê ya Dewletê, lê wî roja 22'ê kewçêrê di rê de jiyana xwe ji dest da. Wan cenazeyê Bayram bir Morga Adli Tîpê ya Edeneyê. Malbata Bayram, ji bo standina cenaze çû Adli Tîpa Edeneyê. Li vê derê polîsan zordarî li malbatê kir, da ku ew cenazeyê Bayram wê şevê veşêrin. Li ber deriyê Adli Tîpê polîsan astengî ji nûçegihanê Azadiya Welat û Ûlkede Gündem re derxistin. Polîsan cenazeyê Bülent Bayram xist dawîya taksîyêkê û bi bavê wî re bi awayekî lez û bez şand Mêrsînê. Tevî astengiyên polîsan, gelê welatparêz, endamên HADEP'ê û TUHAYDER'a Mêrsînê

namirin", "Heval Bülent nemir e", "Şehîdên şoreşê namirin", "Şehîdên şoreşê rûmeta me ne" û "Bila destê ku dirêjî roja me dibin bişkên" bir cihê gora wî. Piştî ku cenaze hate veşartin, girseyê bo şehîdên şoreşê rawestîna rêzgirtinê pêk anî û di dema rêzgirtinê de Merşê Neteweyî Ey Raqîp hate xwendin. Bavê M. Halit Oralê ku di çalakiya xweşewitandinê de jiyana xwe ji dest da Mehmet Oral jî beşdarî merasîma cenaze bû. Meşa bavê Bülent Bayram, Ali Bayram û bavê M. Halit Oral, Mehmet Oral a li pêşiya cenaze bal kişand. Her du bavên xwedî şehîd got ku çalakiyên kurên wan û hevalên wan riya azadiyê nîşan daye.

Em der barê çalakiyê de bi bav û dayika Bülent Bayram re axivîn. Dayika Bayram,

Bavê Bayram, Ali Bayram li ser wesiyeta kurê xwe wiha got: "Bülent di wesiyeta xwe de gotibû: 'Ger ez şehîd bikevim, hûn karibin min li welêt veşêrin, wê baş bibe. Lê ev bi destê we neyê min li Mêrsînê li ba Hevalê Yusuf veşêrin.' Me nikaribû em wî bibin welêt, ji ber vê yekê me cenazeyê wî li Mêrsînê veşart."

Piştî merasîma cenaze bi rojekê nêzîkî du hezar welatparêz bi hev re hatin serxweşiya bavê Bülent Bayram. Ali Bayram ji wan re wiha got: "Bi vê çalakiya ku min lawê xwe ji dest da, pêşî dilê min pir şewitî. Lê bi xwedîderketina we, me kul û birînen xwe ji bir kirin."

HABİB ÇELİK /MÊRSÎN

Bavê Halit Oral

Halit Oral pêk anî. Oral têr balkêş çalakiyê sibandin jî lê ji lawê xwe yê leşkerî kiriyet din dayika Halit Oral PKK'ê şer mehang

Birêz Oral hûn

✓ Halit di sala

te ji dayik bû. Li sala 1992'ê min li wir dest bi yekî piyir mizur bû lê gelek xwe got, wê rojekê re me mala xwe bir

Wê demê Halit neçariyê dest ji berda. Me jî ew destê tamîrkarê otomobîlê Piştî 12 salan min ji karê riyên hesinî şand, lewre jiyana ketibû talûke ye. Ji ku ez li Binxetê mabûm welatparêzî min zû de nas kiribû. Yê ku bi vê yekê hesiyabûn, dil kir min bikujin. Lewre rojekê bi dû min ketin. Li êk tanê û ez neh salanê cem malbata xwe, ku nava tekoşinê de ka

Halit çawa û li

✓ Li sala 1992'ê ke. Dema ez ji Mêrsînê kiribû. Ga ye, ji ber tevgerê batê bikin lê bi awê zêde dom nake." Pea riyam. Piştî çûna min tin. Tiştê ecêb rojê 1994'an dike tevî hîrî. Halit pênc meh wan ew şand Girtîgehê derê ma. Her ku di Berî vê bi meh û niv te vahî çar sal û niv te vahî 13 sal ceza x

...siva komployê didin: êrk geştir bûn

met Oral ONA ME BÎSTEKÊ GIRTÎ NAMÎNE

Halit Oral Mehmet Oral demekê li Binxetê maye. Her çiqas ew wekî penaber hatiye he-
ta Sûriyeyê leşkerî kiriye. Piştî derbasî Serxetê bûye lê vê carê jî ji bo dewleta Tırki-
met Oral bi salan li gelek welatên ereb geriyaye û neh salan li Erebistanê maye. Li aliyê
nsê Oral jî ne dayikeke ji rêzê ye. Aniha jî lawekî wê gerîla ye û ew bi xwe jî ji doza
gehê de maye.

Halit Oral bidin nasîn?

Mêrdinê li navçeya Mahser-
an de me berê xwe da Dilokê
yê kir. Halit dema biçûk bû,
min jê re dihat. Min di dilê
mîrovêkî baş û bîrbir. Pey-
rûnê.

fa sisiyan lê li vê derê wî ji

Tê gotin ku polîsan ji ber bataniyeya kesk û sor û zer êrîş biriye ser cenaze...

✓ Belê. Dema me cenaze ji Nexweşxaneyê Balcılı
hilanî, polîsan gote me: "Divê hûn vêga cenaze hilînin."
Lê HADEP'yan got, ew dê piştî du seatan cenazeyê hi-
lînin. Li ser vê yekê tu birayên min rehîn hatin girtin.
Piştî du seatan tu nabê hevalan çû ji çarşiyê betaneyeke
ku rengên kesk û sor û zer hene, kirîne. Polîsan yekser li

min da û çêr li me kirin. Go-
tine me, me ew betaniyê
bi qestî kiriye. Lewre
wan cenaze revand.
Me berî vê ji şofêrê e-
rebeyê re gotibû,
em dê li nêzî der-
ketina Ede-
neyê bibînin.
Me telefo-
neke destan
jî dabû
şofêr. Lê
li cihê
me di-
yar kiri-
bû, me
hevûdu
nedît.
Piştî
me tele-

fonî şofêr kir, lê hemû îstasyon asê kiribûn. Lewre me bi
telefonê jî xwe negihanê. Paşê em bi qasî 20 km. meşî-
yan û me xwe gihande cenaze û me tevî şeş erebeyan me
berê xwe da Qoserê (Kızıltepe). Hîna em neketibûn na-
va Qoserê polîsan dîsa em sekinandin, wan cenaze ji me
stand û dest danî ser nasnameyên me. Peyre jî wan got:
"Divê hûn cenazeyê aniha veşêrin." Me got: "Em dê sibe
veşêrin." Dawiyê bi pênc panzeran û gelek erebeyên sî-
vil me birin goristana şehîdan. Li yekê şevê wan bi darê
zorê cenaze ji me stand û veşart.

Gelo eleqedariya gel li ser Halit Oral çawa bû?

✓ Di nava hefteyekê de ez bawer im şeş hezar kes ha-
te sertêdana me. Lewre gel li şehîdên xwe xwedî derdi-
keve. Ji Kurdistan, Tirkiye û Ewrûpayê gelek sazî û
kesên welatparêz û demokrat hatin sertêdana me hine-
kan jî telefon kir. Telefona me bîstekê jî girtî namîne.
Dawiyê ez dibêjim bila welat hebe û gelê kurd sax be.

Hevalên Aynur Artan: EW KANIYA DILGEŞIYÊ BÛ

MIN Ê BIGOTA
Ê min
ne wekî ê alemê
ye
gur û seyên har
in hawîrdor
xwedêgiravî
min ê bigota
bila roja me jî
tarî nebe
stêrkên me jî
nexuricin...
(Cemil Denli)

Aynur Ar-
tan di sala
1974'an de li
Elezîzê ji dayik
dibe. Bavê wê
li sala
1983'yan de
di qezaya
trafikê de ji-

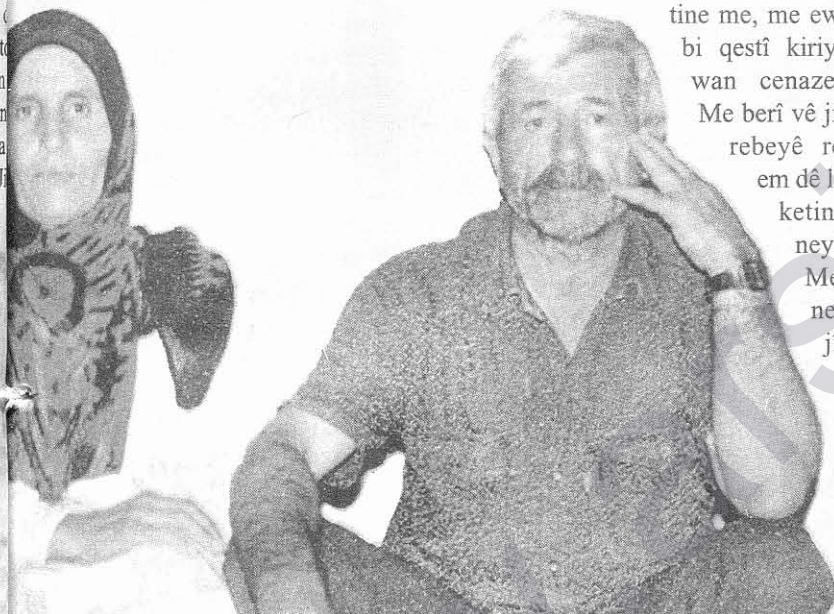
yana xwe ji dest dide. Lewre li cem apê xwe mezin dibe. Heya dema za-
nîngehê li Elezîzê dixwîne. Piştî li Zanîngeha Dîcleyê li Fakulteya Per-
werdehiyê Beşa Biyolojiyê qezenc dike. Artan, heta sinifa sêyemîn li A-
medê dixwîne. Peyre dest ji zanîngehê berdide û bo doza azadiyê xebatê
dike. Di sala 1998'an li Stenbolê tê girtin û wê dişînin Girtîgeha Midyayê.
Aynur Artan, roja 22 kewçêrê li Girtîgeha Midyadê digel Selamet Mentêş
di şerşoka girtîgehê de agir berda canê xwe û jiyana xwe ji dest da.

Apê Aynur Artan Mehmet Artan li ser kesayetiya wê wiha axivî:

"Aynurê wekî jinên kurd ên klasîk paşgotin û lomeya kesî nedikir. Wê
xwe gelekî baş perwerde kir. Lewre her tim dixwend. Heya îro min nebi-
hîstiyê ku navbera wê hin kesan nexweş bûye. Gelekî dilovan û bêhnfireh
bû. Wê xwe ji bo gelê xwe feda kir. Em jî daxwaza aşî û aramiyê dikin.
Lewre bi şer ev mesele naçe serî."

Uğur Balık (NÇM): "Me digel Hevala Aynur demeke kurt lê hevaltîye-
ke têr germ û ji dil û can meşand. Ji ber ku em bi derengî di felsefeya wê
gihîştine, em a niha xemgîn in. Em a niha biryardarî, bêhnfirehî, çoşîya wê
fêm dikin. Cara yekemîn min Aynur li nexweşxaneyê nas kir. Wê, ji bo
hevaleke me, ku berê nas nedikir, refakatî dikir. Ew, yekser hîni heval û
derdora xwe dibû. Dilgermî û dilovaniya wê ya ji bo hevalên xwe bêhempa
û bêsinor bû.

Carinan hin kes dikin ku, hûn aliyên wê ên ku tu caran we nedîtine, bi-
bînin, bi awayekî hûrbînî rastî û şaşiyê fêm bikin. Ev kes, bi kal û pîr û za-
rokan re wekî wan tevdigerin, bi vî awayî dilê wan xweş dikin. Hevala
Aynur yek ji mirovên bi vî rengî bû. Aynur, yek ji şoreşgerên ku xwedan
pejinkariyê hunerî ya bêhempa ne, bû. Bi bêhnfirehî kar dikir û tu caran
nedikete tengasiyê. Jixwe wê, gotina "ez nikarim" jî ferhenga xwe deranî-
bû. Bi vî awayî xebata xwe dikir lê tu caran xwe ji hûmanîzmaê dûr nedi-
xist. Ji ber vî taybetî û tevgerên xwe di nava hevalên xwe de dibû pêşeng.
Hevala Aynur berê xwe dida hemû probleman û jê re çareyek peyda dikir.
Lewma ji bo hevalên xwe dibû kana dilgeşî û çoşiyê."

kê min berê xwe da Erebis-
tî mam. Dema ez vegeyriyam
ku Halit bi awayekî aktîf di
ketibû nava têkoşînê?
kenderûnê dest bi xebatê di-
vegeyriyam, malbatê koçî
ku Halit di nava xebatê de
wekî qehîrîm. Min gotê: "Xe-
gere nekin. Nexwe xebata we
pareke din li Erebistanê vege-
nekê, Halit li ser giliyê tê gir-
girtin yanê roja 4 gulana
la bibe. Lewma gelekî diqe-
girtîgeha Konyayê ma. Peyre
enekê. Li dora du salan li vê
ma wî bi şoreşê re xurt dibû.
hatibû Girtîgeha Mereşê. Bi
gehê de derbas kirin. Halit bi

Gavên li ber mirinê

Serdar bi lez ji dikana xwe derket û meşiya. Hê neh-deh metro ji dikana xwe dûr neketibû, li dû xwe mêze kir ku du kes li dû wî ne. Di ber xwe de got: "Dibe ku ew jî ji xwe re bi rê ve diçin." Lê gava hinekî din meşiya, di nav mirovên ku bi rê ve diçin de, lez da xwe û hinekî din meşiya. Fêm kir ku her dû zilam bi dû wî ketine. Kete nav tirs û xeyalên dûvedirêj. Li ser tirsê fikirî: "Tirs çî ye gelo?" Lê li bersiva pirsê xwe negeriya. Nedizani bête çî, li çî bifikir. Tenê got: "Xwezî ez ji dikanê derneketa ma." Lê divê ji dikanê derketa. Ji ber ku jina wî ducanî bû û ji nişka ve jana welidînê lê peyda bûbû û li ser telefona diya xwe, dabû ser riya malê. Wê çaxê Serdar yekser dikan spartibû birê xwe û derketibû. Lê ji ber ku êdî nedikarî vege-re dikanê, da ser riya xwe.

Serdar, dema gihîşt ber Garaja Farqînê, dîsa li dû xwe mêze kir. Zilam li dû Serdar bûn. Serdar, cî-nayetên ku wê dawiyê zêde bûbûn, anî bîra xwe. Xwêdanê eniya wî şil kir. Gava çavên wî bi Garaja Farqînê ketin, êrîşên kontrayan, ku li Farqînê diqewimîn, hatin bîra wî. Tirsê wî lê xedartir bû. Gelo ditirsiya? Lê pir caran digot: "Mirin ji ku tê bila bê. Ser seran, ser çavan!" Lê a niha çî pê dibe? Na, ne ditirsiya, lê di nava nezaniyê de bû. Ji ber ku nedizani çî bike. Car din lez da xwe. Tirsê ku li dilê wî peyda bûbû, dom dikir. Tevzînokên tirsê ji laşê wî diçûn û dihatin. Li dora xwe nihêrî. Mirovekî ku berê hatibû kuştin, anî bîra xwe û xeyala wê bûyerê kir. Zilamê kuştî, seranser li erdê dirêj bûbû, xwîna wî ya sor ji nava wî wekî kaniyeke biçûk diherikiya. Şalê wî kot bû û gomlekê wî hêşîn bû. Di nava xwîna de sor bûbûn. Serdar, di nav xeyalan de car din bi zilamên li pey xwe fikirî, bi ser xwe ve hat û ji xwe pirsî: "Gelo ev zilam min nekujin?" Ji nişka ve xwe di şûna wî zilamê kuştî de dît. Veceniqî.

Kuçeya Garaja Farqînê derbas kir. Li kêleka garajê dikanek mişt tijî pêlav, hebû. Dîsa lezand, ber bi dikanên din ên ku tê de penîr difirotin, nihêrî. Her çiqas bi lez dimeşiya jî, li dikanê dinihêrî. Mêşek li ezmanê dikanê difiriya. Mêşê xwe li ser serîkî penîr danî.

Bi dîtina mêtê re, heywanine cur bu cur hatin bîra Serdar. Ji ber ku bi lez dimeşiya, pirpirokin ketin bîra wî. Gava emrê pirpirokê hate bîra wî, li rewşa xwe fikirî. Got: "Gelo ez jî wek î pirpirokê me? Ew bi lez difire, ez jî a niha bi lez dimeşim. Ew hefteyekê dijî, dibe ku temenê min jî hindik mabe." Gava ev gotin di mejiyê wî re derbas bûn, veceniqî û bi ser xwe ve hat. Gihîştibû ser kuçeya garaja e-

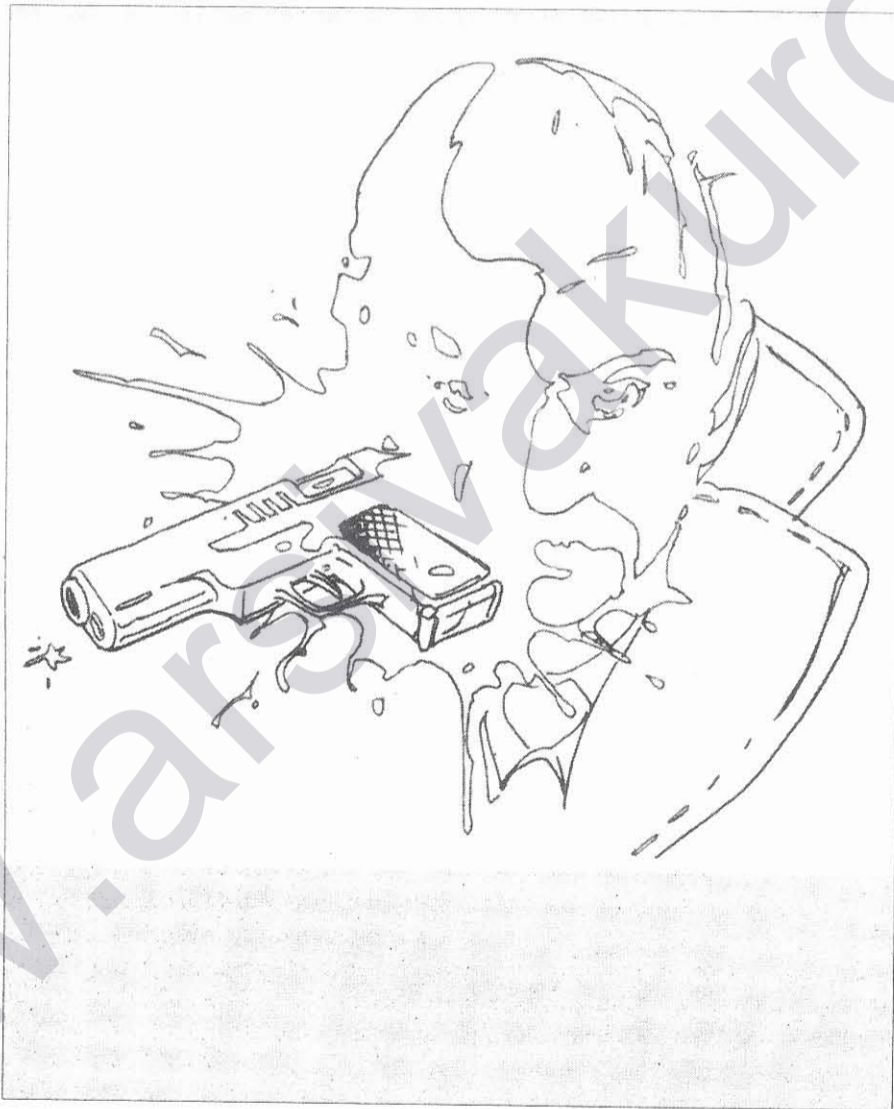
fîr û xeyalan derbas bû. Ji ber ku li riya erebeyan nenihêrî, hindik ma erebe li wî bixin. Bi tufîna erebeyan derbasî hemberî kolanê bû. Ji ber ku zilam jî li dû wî derbas bûn, erebeyan ji bo zilaman jî li tufîna xistin. Ji wan, zilamek li dû xwe vegeya, çêreke tûj da ser şofêr. Ji ber ku şofêr fêm kir ku qontra ye, xwe bi ser hev de kişand, qet deng nekir. Serdar, gava gihîşt hemberî kolanê destê xwe li

rewşê ku, êdî bawer dikir ku wê zilam wî bikujin. Dû re kuştina xwe xeyal kir: "...Wê min bikujin û wê sibê zarokê ji min re çêbe. Ev çî ye gelo? Yek diçe, yek tê. Wê zarokê min sêwî bimîne. Wê jina min bêmêr bimîne. Gelo dê car din bizewice?" Hêstir ji çavên wî hatin xwarê. Giriya lê deng jê dernediket. Nişka ve bi ser xwe ve hat. Ji ber ku digiriya fedî kir û got: "Ger em ji bo welatê xwe tiştê dikin û em diçin, cihê me vala namîne, xem nake." Hê xeyala xwe neqedandibû, zarokê wî yê ku wê çêbe, kete bîra wî. Dîsa dil lê teng bû. Pirsên xwe avêtin heywê: "Wê zarokê min bêbav bimîne! Wê zarokê min nikaribe bête bavo?" Nifirek li halê xwe barand.

Dîsa derbasî hemberî kolanê bû. Li pêşiya wî, rojnamefiroşek hebû. Her dem gava di ber rojnamefiroş re derbas dibû, heta li ser navên rojnameyan nenihêriya, derbas nedibû. Lê îcar hîç lê nenihêrî. Da ser riya xwe. Di dilê xwe de got: "Gelo ev gavên min ên dawî ne." Di nav xeyalan de li kuçe yê zivirî, ku ber bi erebeyan ve biçe. Ji gihîştina ber erebeyan re 10-15 metro mabû ku li erebeyê siwar be, zilamê ku temenê wî li dora sî salî bû, wekî bête "Lê berde!" çav li hevalê xwe yê xort kir.

Xort demança xwe markaya Baretta kişand û berê wê da Serdar, ku lê berde, lê destê xort lerizîn, rûyê wî berê sor bû, dû re spî bû. Lê xort ji nişka ve li rewşa xwe fikirî ku, ew di şûna Serdar de be, wê çawa be. Xort xwe serdandê dirêjkirî û birîndar hesiband, ji mirinê tirsîya, wê çaxê nexwest li Serdar berde. Ji nişka ve demança xwe bi hêrs li erdê xist û li ser kolanê girmînek mezin ji demançeyê çû. Mirovên ku derbas dibûn, bi girmîna demançeyê re li wan nihêrîn. Serdar jî berê xwe da xort. Kêfa wî jê re hat û bişirî, lê wê rewşê zêde dom nekir. Zilamê din rahişt demança xwe û sê gule li Serdar barand. Ji Serdar axînek çû û li erdê ket. Ji nava Serdar xwîn herikî û erd şil bû. Rûyê Serdar spî bûbû. Zilamê ku gule berdabû Serdar, çengê xort girt û reviyar.

CEMÎL ANDOK

rebeyên ku diçin gundên Hezro û Farqînê. Gavên xwe sist kirin. Êdî, hêdî hêdî dimeşiya. Vê meşê rewşa kûsî anî bîra wî. Çavnebariya temenê kûsî kir û got: "Xwezî-ka emrê min jî sed sal bûya." Dîsa li gotina xwe zivirî. "Gelo emrê min sed sal bûya, wê çî bibûya? Ma qey di vê jiyana bindestî de temenê mirov zêde be çî ye, kin be çî ye?" Her çiqas ev pirs ji xwe kiribin jî, li bersiva pirsên xwe negeriya. Bi awayekî tewşo-mewşo meşiya. Zilam li dû wî bûn. Gihîştibû ber Japon Pasaji. Xwest derbasî hemberî kolanê bibe. Bi van

ser û çavên xwe gerand. Ji tirsê gûnê wî miçiqî û zerdilkî bû. Carekê ku di karekî de dema zerar kiribû, gûnê wî wisa miçiqîbû. Got: "Ev çî ye?" Lê zêde li ser nesekînî. Riya xwe domand. Di ber pastaxaneyê re derbas bû. Anî bîra xwe ku çendek berê ew û du hevalên xwe hatibûn, li vê pastaxaneyê pasta xwaribûn. Bi vê serpehatiyê re piçek madê wî geş bû, lê wê rewşê zêde dom nekir. Ji ber ku zilam hê jî li dû wî bûn. Êdî digihîştin ser Balikçileran.

Jina xwe ya ducanî û jana welidîna wê xeyal kir. Hatibû wê

Navenda Çanda Mezopotamya ya İzmirê

● 31.10.98: Roja xwarinên kurd ên kevneşopî ya 27'an

"Koma Hemdem" (NÇM Mersin), saet:18.00

● 01.11.98: Konsera Koma Hemdem (NÇM Mersin), saet:17.00

Ilêrî Gözetleme Kûltûr ve Sanat Evi

● 31.10.98: Tiyatro: "De bikuj canê min (Hadî Öldürsene Canikom)– Aziz Nesin, saet: 19.30 (Di vê listikê de tîkiliya di navbera du jin ên ku ji bilf wan tu kesî wan tune, tê vegotin.)

LI HADEP'a Ümraniye

● 31.10.1998 şemî

Ji xwarinên kurdan çend mînak

Konsera Koma Çiya saet:15.00

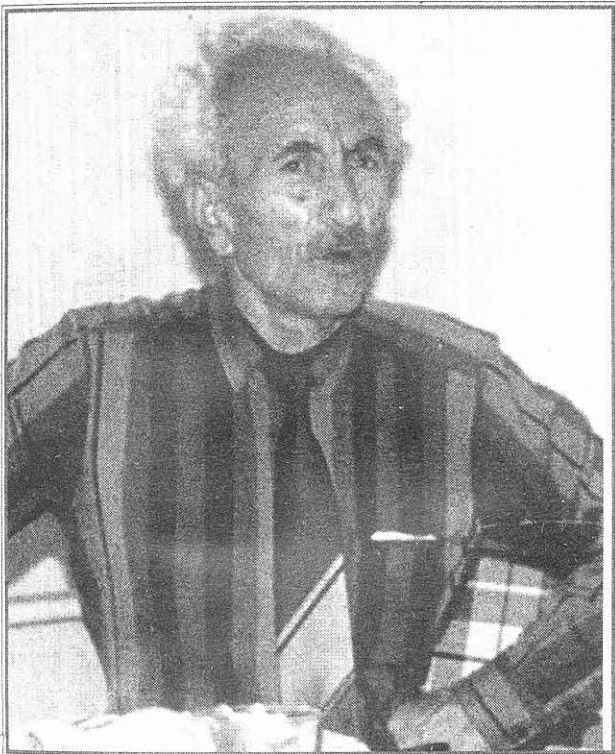
Navenda Çanda Tohumê

● 31.10.98: Panel: "Kemalizm û Cumhûriyet"

Beşdar: Navenda Çanda Mezopotamya

Rêxistina ÖDP ya Stenbolê, Rojnameya Atılım, Kovara Özgür Gelecek, saet: 16.00

'Dengê Behdînan' vemirî

Me îro PKK heye

Hey PKK hey PKK.
Karê me xebat û çek e
Hey teq teq û hey teq û teq
Çare nîne tolê veke

Kurdistan welatê me ye
Mîlet hemû li pey te ye
Hey teq teq û hey teq teq
Me îro şoreşek heye

Şev û rojên me xebat e
Ser û milê me xelat e
Hey teq teq û hey teq teq
Me dîn û îman welat e

Êzîdî, fileh, misilman
Bîndest in tev sal û zaman
Hey teq teq û hey teq teq
Yan serxwebûn yan jî neman

Ey qahraman ey PKK
Nalîn Burca Belek e
Hey teq teq û hey teq teq
Mîlet di gel te dilek e (Sebrî Botanî)

Gelê Kurd, helbestvan û şoreşgerekî hêja winda kir. Helbestvan û şoreşgerê kurd Sebrî Botanî, di hefteya derbasbûyî de li paytexta Norveç Osloyê jiyanê xwe ji dest da. Botanî, di temenê xwe yê 71 salî de her tim bi helbest û nivîsên xwe li ba gelê xwe bû. Botanî, bi taybetî bi helbest û tîkoşîna xwe li herêma Behdînan bandorek mezin kiribû.

Botanî ji ber tîkçûna tevgera kurdî ya li başûrê Kurdistanê, di sala 1991'ê de koçî Ewropayê kir. Helbestvanê mezin her wiha endamê Kongreya Neteweyî ya Kurdistanê bû.

Di riya tîkoşînê de temenek

Botanî, di sala 1927'an de li gundê Şuşî ku girêdayî Wanê ye ji dayika xwe bû. Ji ber êrişên dewleta tirk, Botanî bi malbata xwe re koçî başûrê Kurdistanê dibe, temenê xwe yê zêde li Zaxoyê diborîne. Di temenê Botanî yê 71 salî de sê dîwanên wî bi navê "Şîn û Şadî", "Dilistan" û "Dengê Metîna û Cûdî" hatin çapkirin.

Helbestvan Botanî, di ciwaniya xwe de ji bo wêjeya kurdî û ya cîhanê eleqeyek mezin nîşan dide. Her wiha Botanî di nav tevgera kurdî de aktîf cih digire û di sala 1945'an de li bajarê Mûsilê tîkoşîna xwe dest bi nivîsandina

helbestan dibe. Piştî ji zindanê derdikeve di berxwedana sala 1961'ê de cî digire.

Botanî di vî demê de ji aliyekî ve, rewşa kurdan bi helbestên xwe tîne zimên, ji aliyekî din ve jî, di rojname û kovarên wekî Eteaxî, Birayetî û Ellrak de nivîsan dinivîse.

...û dema koçberiyê

Di sala 1991'ê de dema tevgera başûrê Kurdistanê tîk dibe, Botanî jî, wekî gelek kesên koçî Kampa Silopiyê dibe. Ew li vir salekê dimîne û berê xwe dide Norveçê. Helbestvan Botanî li vî welaatî wekî penaberê siyasî tîkoşîna xwe li Norveçê didomîne.

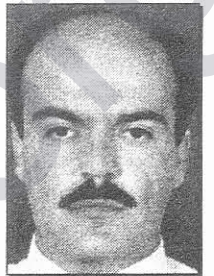
Sebrî Botanî di helbestên xwe de zimanê gel bi kar tîne. Helbestên xwe bi du misrayan nivîsandine û wekî gelek helbestvanan ew jî, ketiye bin tesîra Ehmedê Xanî û Melayê Cizîrî... Botanî, ji bo şoreşa li bakurê Kurdistanê gelekî kîfxweş dibe û tevgera PKK'ê di helbestên xwe de jî tîne zimên.

Ligel ku wî dixwest li welêt bê veşartin jî, ev yek pêk nehat. Ew roja 27'ê kewçerê li Osloyê hate veşartin. Di merasîma veşartinê de ligel malbata wî, girseyeke ku ji rewşenbirên kurd pêk dihat beşdar bûn.

PERWER BENGÎ

TÎŞK

Diway rêkewtinî Ankara-Şam

BEKİR ŞIWANÎ

Heftay rabirdû lem goşeye da amajeman kird bo qeyranî le nakawî nêwan Turkiye û Sûriye û ho û regezekanî palpêwenerî teqînewey ew kêşeye lem kate da. Ber le kobûnewey dû rojey nêwan wefdî herdû layen ke le encamî hewlî nawbijî Misir û Îran le nizik şarî Edene bestra û lewê eger bo maweyekîş bê awêk be agirî şer da kira, çapemenî turk rojane senariyoy cor be corî şerîyan denûsî û bilaw dekirdewe.

Be corê ke be tewawî şer balî be ser herêmeke da kêşabû. Şrêk ke perpabûnî debû be hoy teqandinewey barûdoxî naaramî Rojhelatî Nawerast, ew herêmey ke wekû bermîlî barût amadey teqînewe ye û be tenya pêwîstî be dagirsandinî denke şiqarteyek heye. Kes gumanî lewe niye ke Komarî Turkiye le ser binaxey hereşe û çawsûrkirdinewey û dirustkirdinî dujminî xeyalî damezrawe, Enqere ke lem maweye da yadî 75 saley damezrandinî komar dekatewe, berdewam hereşey le derewe kirdiwe û le parçekirdinî Turkiye tirsawe. Hemîşe le hewl da buwe bo dirustkirdinî komelgayekî îlmanî û rojawayî, belam encam ren-eroyî û serlêşewawî beşî mîlet buwe û Turkiyey wekû dewlet ne le rojawa pesend dekrê û ne le rojhelatîş mitmaney pêdekrê!

Hemû em hoyane û berdewambûnî rewî nasirûştî mêmûy siyasî û komaleyatî Turkiye û peyrewkirdinî siyasî nîkolîlêkiridin û be resmî nenasînî gelanî ne-turk, komelê giriftî siyasî û civakî way hênawete pêş bo Turkiye ke le serdemanî rabirdû ziyatir be ser dewletekanî dirawsê da biçê û biyankat be elage bo helwasînî kêşekanî nawxo piyan da. Degerê mewe bo binaxey mebest û delêm aya Turkiye berastî deywîst hêrişêkî ser-bazî berête ser Sûriye, yaxûd hemû hereşe û gureşekanî Enqere bo pelkêşkirdinî Şam bû bo ser mêzî giftûgo bo ewey serkewtînekî saxte dij be bizûtinewey rizgarîxwazî Kurdistan tomar bikat? Helbet her le seretawe diyar bû ke mebest ziyatir hereşey şer bû nek helgîrsandinî şer, çunke Turkiye le şerî 15 saley dij be gelî kurd da birstî lêbirawe û abûrî datepîwî ew dewlete barî mesref û tîcûnî şerêkî derekî bo helnagîrê. Boye le pênavî dîrxistinewey nîgakan le ser kêşekanî nawxo û le pênavî tomarkirdinî serkeftînekî saxte da giranî xiraye ser hereşe û bazûbadan û çawsûrkirdinewey.

Turkiye bew helwêste tiwanî Sûriye bekêş bikat bo ser mêzî giftûgo le çiwarcêwey mercekanî Enqere da danûsan encam bidrê, wate tenya basî asayîş bikrê û hiçî tir û akamîş her wa derçû. Sûriye razî bû piştgirî bo Partî Kirêkaranî Kurdistan (PKK) rabigrê, belam aya Turkiye rêjey awî rûbarî Feratî bo Sûriye ziyad kird, yaxûd liway Îskenderûney bo gerandewe? Ba bizanîn le diwaroj da welamî Enqere bo dawxaziyekî Şam çi debêt?!

AMADEKAR: GIRTÎGEHA ÜMRANIYE

DEMSALA JÎNA WÊ BÛ

Hevala Gulîstan di sala 1983'yan de li gundê Kevirzêrê, yê ku bi ser navçeya Midyadê ve ye hatiye dinê. Heta pênc saliya xwe li gund mabû. Lê zilma axa li gund hebû. Ji ber zilma axa û began, wan mala xwe birin Midyadê. Lê zilma axa li wir jî dom kir. Ji ber vê, di sala 1988'an de mala xwe birin Stenbolê.

Gulîstan ji gundê xwe, ji welatê xwe dûr ketibû. Li Stenbolê biyanî û xerîbî dikişand. Zarokên zengîn û dewlemendan henekên xwe bi Gulîstan dikirin. Gulîstanê dibistana pêşîn xelas kir. Lê ji ber xizaniyê dest jî dibistanê berda. Di wî emrê xweyî biçûk de, kete nava xebatê. Dema ku Gulîstan kete sala 10'an, xalê wê hate girtin, 15 rojan di bin îşkence û lêdanê de ma. Tu sûc û gunehên xalê wê tunebû. Ji bo ku xalê wê kurd bû ji welatê xwe hez dikir, dijmin ew girtibû. Gulîstanê jî ev yek zanibû. Ji xwe re digot: "Li welat zilma mîr û axan, li vir jî zora dewleta tirk. Ma ev qedera me ye?"

Gulîstanê di salên dawî de welatparêzî, azadî û Newroz nas kir. Li şerê ku li Kurdistanê dimeşiya guhdarî dikir. Hêviya wê serfiraziya şer bû. Gulîstanê ji Newrozan pir hez dikir. Di Newrozan de kirasê xwe yî sor û blûzê xwe yî spî li xwe dikir, bi dilxweşî xwe di ser agirê Newrozê de diavêt û li dor agir dîlan digirt.

Gulîstanê pir ji hevalan hez dikir. Ji bo xelasiya welat dixwest ku tiştêkî bike. Dema ku heval nû nas kirin, dilê wê mîna dilê çûkan lê dixist. Evîna welat dilê Gulîstanê tijî kiribû. Pir dixwest ku li serê çiyaran bibe şervanê azadiyê. Lê hevalan her tim digot: "Tu hîn biçûk î, hinekî din jî bimîne." Belê, hevala Gulîstan ji bo welatê xwe dixebitî. Hevalên xwe yê zarok şiyar dikir. Welatparêzî nişanî wan dida.

Hevala Gulîstan di panzdeh saliya xwe de bû. Di buhara jîna xwe de bû. Le dijmin nedixwest ku zarokên kurdan biharan bibînin. Kenê Gulîstanê dijmin diqehirand. Dijmin li Fatiha Stenbolê, di 11'ê sibata 1997'an de, saet di 13.00'an de ew û hevalê wê Hamdin Salgın kuşt. Gulîstanê mîna rojê dilê me germ dike, çavên me ronî dike. Ji bo ku em tola Gulîstanê û hevalên wê yê zarok hildin, pêwîst e em riya wan bişopînin. Ji bo ku Gulîstanê ji bo welatê xwe xebat dikir, hate şehîtkirin. Ji bo ku em daxwaza Gulîstan bi cih binin, lazime em jî ji bo welat bixebitin.

HATINA MIN Û HÊVIYA MIN TU YÎ ZAROK

Ev kesa min
Ev jana min
Ev hesreta dilê min
Ev nalîna min ji bo te ye zarok

Di binê zindanan de
Di nava çar dîwar
Û di piştê çardeh deriyan de
Tu sebr û arama min î zarok

Di sir û seqemê de
Di bahoz û bagerê de
Di bin berf û baranê de
Tu germahiya dilê min î zarok

Di newalên kul û kedera
Di deryayên êş û eleman
Di bin barê kerb û xeman de
Tu xemrevîna min î zarok

Di rojên reş û tarî de
Tu roja min î
Hatina min, baweriya min
Û hêviya min tu yî zarok
(BAGER BARAN)

CIHÊN VALA TIJE BIKIN

Gelî hevalan, ji kerema xwe re dewsa van xalan tije bikin...

- Zikê têr hay jitu ye.
- Şam şekir e..... jê şêrintir e.
- Mar mar e ne jî war e.
- Zimano leq leq teqereq.
- Deng ji tenê nayê.
- Mêr dimire ga dimire
- Xweş dibe dewsa xenceran, xweş nabe dewsa.....

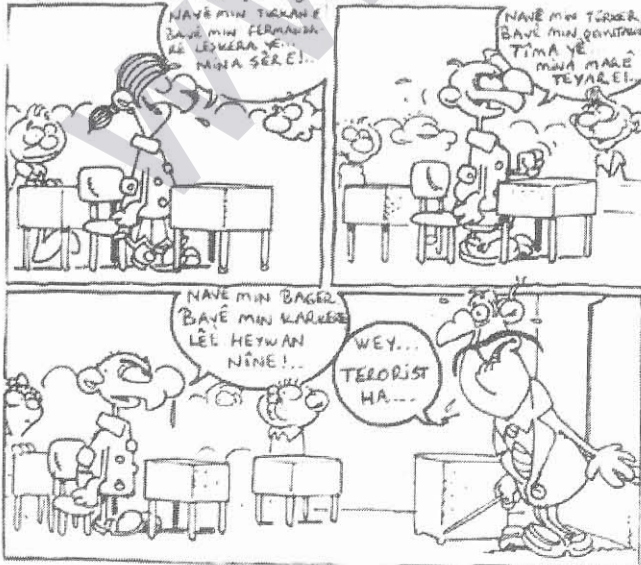
ÇÎVANOK

Zarokên delal, bersiva van tiştan binivîsîn û ji Azadiya Welat re bişînin...

- Ho dibêjim Tevşo dibêjim Bi nav dikim û nabijim.....

- Şkevfteke reş tijî mihên beş.....?
- Tenûra ximximî tijî nanê genimê.....?
- Lemo lemo li ber çemo.....?

• GELO BAVÊ TE ÇI ÎŞ DIKE ?

ÇÎVANOK

Yek û yek
Yek û yek
Teyrê belek
Zaza bilbil
Dermanê dil
Şekir û şema
Li ber çema
Çem çiçiqî
Av tê nema
Ez zîwana
nav genima
Tu jincana
Dest hevala
Poçikê bi dû
Bi erdê çû
Heta tu çû

Aqlê min çû

YEK DUDU

Yek dud
Bawer sisê
Çeqla te
Çeqla fisê
Mamo dîno
Kevir şîno
Qesra Eli
Çardeh derî
Yek jê teker
Yek jî meter
Heya sibê
Ellahû ekber.

DÎK Û PÎRÊ

Pîrê danê xwe şuşt. Danî ser xênî. Dîk çû nikilek lê xist. Pîrê kevirek li dîk xist. Çavê dîk derxist. Dîk ket rê û çû. Xelkê jê re got: "Dîko, bi ku de?" Dîk hêrs bû û got: "Ji min re nebêjin dîko, bibêjin 'Dîkil axa'"

Gundiyan jê re got: "Dîkil axa tuyê herî ku? Dîko got: "Ezê herim dû leşkerê giran. Bînim ser pîra du diran. Çavên min derxistiye, ji bo libek dan...."

Berhevoka nivîsên lêkolînî Zend derket

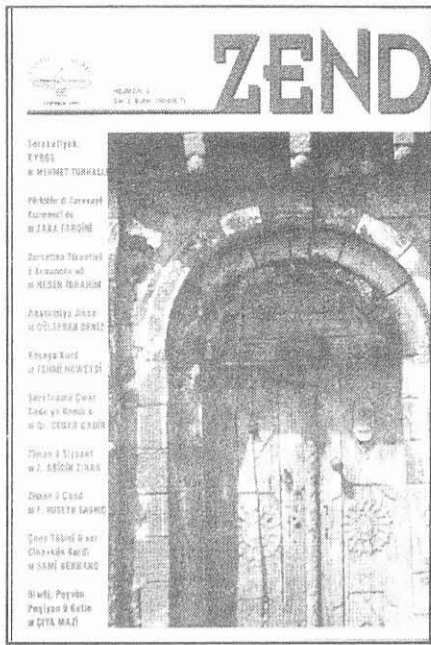
Mihemed Şêxo li Bakur e

Hejmara 5'an a Kovara Înstîtuya Kurdî ya Stenbolê Zend derket. Di vê hejmarê de gelek nivîsên lêkolînî hene. Di navê hejmara kovarê de yekemîn nivîs, a Memet Turhallî ye. Ev nivîs li ser destana "Kyros" e û ji hêla Kawa Nemir ve ji tirkî hatiye wergerandin.

Nivîsa duyemîn ji hêla Zana Farqînî ve hatiye nivîsîn. Farqînî qertafên ku dikevin pêşiya peyvên û peyvên nû çar dikin, hildaye dest. Nivîsa Zagros Haco ya bi sernavê "Çend raman û dîtin li ser ziman û peyvên kurdî" jî hinek peyvên ku ji kurdî derbasî tirkî bûne hildide dest û bi dahûrandinên xwe kurdîbûna wan diçespîne.

Nivîsa ku li dûv a Zerdestî tê ji hêla Hesên Îbrahîm ve hatiye nivîsandin û derbarê turanîzmê de ye. Ev nivîsa ku ji hêla Celalettin Yöyler ve ji erebî hatiye wergerandin, li ser doz û armanca turanîzmê ye û nivîskar bi mînakên ji çavkaniyên cur bi cur diyar dike ku danerên tevgera navborî siyonîst in.

Gülseren Deniza di hejmara borî de li ser anatomiya mirovan nivîsandibû, di vê hejmarê de jî bi tabloyan "Anatomiya Jinan" derpêş dike. Di vê hejmara kovarê de nivîsên ji rewşenbîrên ereb zêde ne, mînakek bo vê yekê jî nivîsa Fehmî Huweydî ya bi navê "Kêşeya Kurdî" ye. Fehmî Huweydî xembariya xwe derdibe ji ber ku dewletên ereb li ser kêşeya kurdî xemsar in. Piştî jî ew agahiyên heja li ser binyat û dîroka kur-

dan rêz dike.

Nivîsên Dr. Kemal Sîdo Kurdaxî yê li ser Helmuth von Moltke di vê hejmarê de jî didomin. Îcar wî cih daye nivîseke Moltke ya li ser kurdan. Moltke çavdêrî û nirxandinên xwe li ser kurdan pêşkêş dike.

Piraniya nivîsên di kovarê de bi zaravayê kurmançî ne, tekane nivîsa bi zaravayê soranî ji hêla Dr. Cebar Qadir ve hatiye nivîsandin, ev nivîs li ser jînenîgariya Şerefexanê Bidlîsî û dîroka berhema wî Şerefnameyê disekine.

Serpêhatiya Tevkujiya Geliyê Zîlan ku Îkram İşler ji devê Hecî Heyder wer-

girtiye, aliyekî dîroka me û zilma Roma reş bi belge dike. Nivîseke din ku hêjayî dabaşê ye, ji hêla Memet Bayrak ve hatiye nivîsandin. Bayrak di bin sernavê "Di pêvajoya pêşveçûnê de çanda kurdî û rewşa wê ya îroyîn" de dîroka çanda kurdî û rewşa wê ya niha dide ber tîrêjen ronahiyê. Piştî vê nivîsa Mehmet Bayrak, du nivîsên ku hevûdin temam dikin derdikevin pêşberî mirov; ev her du nivîs jî li ser zimên in. Yek ji hêla F. Huseyn Sağrıç ve, yek ji hêla Şefik Beyaz ve hatiye nivîsandin. Di van nivîsan de tîkiliya çand, aborî, nasnavê mirov ê bi zimên re tê sayîkirin.

Her çiqas di vê hejmarê de bi zaravayê soranî bi tenê nivîsek hebe jî, li ser başûrê Kurdistanê nivîseke lêkolînî hatiye weşandin. Ev nivîsa ku ji hêla Celalettin Yöyler ve li kurdî hatiye wergerandin, ji hêla Hesên Mihemed ve hatiye amadekirin. Ji bilî van nivîsan, nivîsa Samî Berbang a bi sernavê "Çend tîbinî li ser cînavkên kurdî" û nivîsa Çiya Mazî ya bi sernavê "Biwêj, gotinên pêşiyên û gotin" hêjayî dabaşê ne. Samî Berbang di nivîsa xwe de li ser tîkiliya di navbera cînavkên zaravayên kurdî de sekiniye. Her wiha Çiya Mazî jî hevparî û cudatiya di navbera gotinên pêşiyên û biwêjan de hildaye dest.

SERWÎSA ÇANDÊ

Kesên ku pir hindik ji muzîka kurdî haydar in, deng û awaza Mihemed Şêxo baş dinasin, xwendekarên rojnameyê jî li ser jînenîgariya wî û hunermendiya wî çend gotar di rojnameyê de xwendine. Lê kasetên wî li Bakur bi awayekî korsanî dihatin belavkirin, dengê wî yê zelal ji kasetên ku bi awayekî nebaş hatibûn tomarkirin, dihate bihîstin.

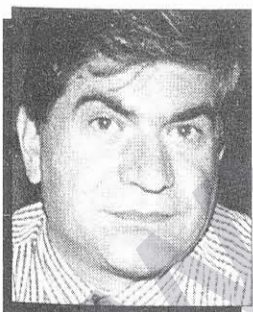

Kom Muzîk û NÇM'ê dawî li vê rewşê anî û kasetaya wî bi navê "ay lê gulê" da tomarkirin. Di vê kasetê de 12 stran cih digirin. Ji wan du stran gelêrî ne, yên mayî newaya gişan ji aliyê Mihemed Şêxo ve hatiye çêkirin, gotin û newaya çend heban jî ji hêla Şêxo ve hatiye çêkirin. Kesên ku li berhemên Mihemed Şêxo guhdarî kirine dizanin ku ew xwediyê şewazeke taybet bû. Ev şewaz di nava vê kasetê de jî serdest e.

SERWÎSA ÇANDÊ

Komara derewan

OSMAN ÖZÇELİK

Komara derewan 75 saliya xwe qedand. Ev şêş meh in ku Komara Derewan, bi her saziyên xwe amadekariya pîrozkirina 75 saliya komarê dikin.

Min pîrozkirina 50 saliya komarê jî dîtibû. Bi qasî ku tê bîra min dewletê ev qas teşqele çênekiribû. Di 75 saliyê de derew li ser derewan têne kirin. Pêla nîjadperestiyê mîna cereyanê bi laşê komarê girtiye. Di bin bandora cereyana nîjadperestiyê de ew bi cizbê ketine. Di 25 salên dawîn de wan welatê me kir gola xwînê, îro bi ala sor her der kirine rengê xwînê.

Û derewan dikin... dibêjin: "Di 75 saliyê de em bikevin milê hev û din û em bimeşin. Em ji bo berê komarê bimeşin..." Hûn dizanin berê komarê çi ne? Demokrasî, aştî û bipêşveçûn... Derew dibe, ew qasî jî nabe. Derew... ji

serî heta binî vir...

Ku mirov carekê derew kir, êdî nema dawî li derewan tê. Ji bo ku mirov derewekê veşêre, mirov mecbûr dimîne ku dereweke din biafirîne û derew li pey hev dibin zîncîr. Heta zîncîr li cihekî biqete dê wisa bidome.

Carinan mirov ew qasî di cih de û ew qasî derewên xwe dubare dike ku dem derbas dibe, mirov bi xwe jî ji derewa xwe bawer dike. Dibêjin yek, dixwaze şênîyê gund bixapîne û piçekî bi wan bikene. Dibêje: "Ma we bihîstiyê li jêra gundê me balafirek ketiye." Yek ji yekî re, yê din ji yê din re dibêjin. Ji bo ku balafira ketî bibînin, gundî didin pey hev û diçin jêra gund. Gund vala dibe. Mêrikê me, yê ku xwediyê derewê radibe şalwerê xwe li xwe dike û solê xwe dike pê. Jina wî jê dipirse: "Bi ku de?" Mêrik bersivê dide "wek dibêjin li jêra gundê me balafirek ketiye, ez ê herim wê bibînim."

Ger bingeha avahiyekê çewt hatibe danîn, li ser wê bingehe avahiyêke bilind bibe, wê her dem çewt. Heta ku rojekê avahî hilweşe.

Bingeha avahiya Komara Derewan jî wisa ye. Komar; li ser derew, durûtî,

xapandin, şêlandin û bêbextiyê ava bûye. Bingehe ne rastî, durîstî ye. Di bingeha komarê de heq û hiqûq nîn e.

Avakarên komarê derewa yekemîn li padişê kiriye. Dagirker ketine Stenbol, padişê bêhêz û bêlîv e. M. Kemal û hevalên wî bi daxwaz û destûra padişê ji Stenbolê dertên ku gel rakin ser piyan. Gel bi wan re radibe. Roja ku hêz dikeve destên wan, padişê nas nakin.

Derewa duyemîn û ya mezîni li kurdan dikin. Dibêjin "em bira ne, rabin em bi hev û din re li hemberî dagirkeran şer bikin. Piştî ku dagirker çûn, em ê bi wekhevî bi hev û din re welêt îdare bikin."

Komara nû li ser van her du derewan ava dibe. Dawiya derewan nayê. Ji bo ku vê derewê veşêrin dixwazin kurdan ji holê rakin. Dîroka 75 saliya Komara Derewan bûye dîroka zilm û zorê; bûye dîroka dîlketin û hêjariya gelê kurd.

Dîroka 75 salan bûye dîroka şerê Şêx Seîd, Şerê Îhsan Nûrî Paşa, Şerê Seyid Riza û berxwedana gelê kurd.

Çend salên din ez pê nizanîm, lê belê dê Komara Derewan hilweşe û wê aştî, demokrasî, wekhevî û pêşveçûn bi rastî pêk were.

Koremara Tir-kiyê

-Temaşe-kerên ay... temaşekarên hêja îro roja 15 gelawêjê sala 2003'an e. Em dê neçêyên ku Navenda Neçêyan a TiR-T'yê amadekirine, pêşkêş bikin. Temaşe-kerên reben!...ay hêja! Dek û dolabên li dijî Koremarê Fis-kiye... Na... Tîr-kiyeyê didomin. Îro, qaşo yekemîn salvegera qaşo Komara Kurdistanê hate pîrozkirin. Li ser telefonê neçêgihanê me Tamdîn Şamborek heye. Kuro Tamdîn tu li ku yî... Asayîş berkemal e!

- Baş e! Em ne ker in. Asayîş berkendal e, pardon kemal e! Hûn jî zanin ez ji xwe re çûbûm li çiyê digeriyam, PKK'iyîyan hatin ez revandim. Ev jî karê Hafîz Esad e. Jixwe Monika jî ajana Hafîz Esad bû. Monika jî zeriyeke çak bû! Çavê min Clinton! Doxînxweş!

- (Derhêner) Kuro... zû telefonê qut bikin! Vî em rezîl kirin! Ev 10 sal in me dihetikîne. Ev du sal in Hafîz Esad miriye. Kureder!

- Tamdîn tu dikarî behsa qaşo pîrozbahiyân bikî?

- Ê baş e! Li pîrozbahiyê ji 108 qaşo dewletên cihanê qaşo serokdewlet, serokwezîr û balyoz amade bûn.

- (Derhêner) Xwelîser o! Ew ne qa-

şo dewlet in...! Ji bo vî karekî din tunebû ma?! Xwezî li çiyê maba, dê PKK tîk biçûya...!

- Li pîrozbahiyê li qaşo Meydana Mazlûm Doğan a li Amedê qaşo Serokdewletê Kurdistanê Abdullah Öcalan ji 900 hezar kesî re axivî. Berî Öcalan, nûnerên gundî, karker, jin, ciwan û zarokan axivîn û wan tevî başiyên Kurdistanê, kêmasiyên wê jî diyar kirin. Öcalan ji bo gelê Tirkiyeyê jî qaşo daxwaza aştiyê kir. Piştî Serok Apo!... Biborin! Öcalan qaşo Serokdewletê başûrê Afrîkayê Îmam Gassan Solomon hate ber mîkrofonê lê ji ber dilşahiyeke logirî bû lewre nekarî biaxive. Dîsa ew îtaliyê terorîst Dîno Fîrusillo li mîtingê bû. Li gorî gotinan ji bo ku hejmara şeniyê zêde bikin, gotine zarokan em dê pêlîstokan bidine we. Min jî çend jê hilanîn!

- Tamdîn wekî din çî pêk hat?
- Ma jenderme didin pey we?! Li pîrozbahiyê berê pêşin qaşo rayedarên Kurdistanê, bi sedhezaran gel û 108 serokdewletên cihanê çûn serdana goristana şehîdan. Ji bo ku gel bixapînin, bi peyeyên mezin goristaneke gelekî xweşik hatiye çêkirin. Her wiha peykerên terorîstên wekî Deniz Gezmiş, İbrahim Kaypakkaya, Lenîn, Che Guevera, Mao, gelek kesên din hebûn. Jixwe li ber

deriyê goristanê peykerên M. Korkmaz M. Doğan, K.Pir, Z. Kınacı, Qazî Muhammed, Şêx Seîd, Seyid Rîza, Mîstê Barzanî û gelek kesên din hebû. Balkêş bû li aliyekî jî ji bo qaşo xayinên Kurdistanê Rêber, Yezdanşer, Alaattin Kanat, Terzî Cemal, Tamdîn biborin Şemdin Sakîk û hwd. jî cihek hatibû veqetandin. Qaşo ev wekî Bekoyên di nava Mem û Zînê de tene hesabandin.

- Şamdîn ay... Tamdîn gel çî kir?
- Jixwe ji bo 5 rojan tatîl hatiye diyarkirin. Gel, li bajarên wekî Amed, Mahabad, Silêmanî, Dêrsim hwd. çû seyranê û cejna xwe pîroz kir. Bi taybetî li qeraxa Baraja Hasan Ağaç biborin Baraja Atatürk gel dîlan girt. Serî û dawiya wê xuya nedikir.

- Tamdîn rewşa gelên din çawa ye?
- Rayedarên qaşo kurd ji bo ku cihanê bixapînin, mafê perwerdehiyê daye van gelan û ev gel xwedî muhtariyata îdarî ne jî. Gelek aşûrî, ereb, tirk û erebên ku hatine xapandin jî tevî pîrozbahiyân bûn. Min jî çû ji xwe re şeker dizî û zerar da wan!

- Tê gotin ku hin rûgema tirk ay rojnamegerên tirk jî wînda bûne...

- Rast e. Lewre gel alîkariya rojnamegerên tirk nake û her wiha ji ber ku her tişt bi kurdî ye, rojnamegerên tirk wînda dibin. Lê bi tenê Tayfun Talipoğlu ber xwe dibîne, ew jî ne gelekî sayî.

- (Derhêner) Kê gotiye ev qaşo komar e! Mûyekî ji komarê şaş nekiriye...!

RÛKNETTIN K. PIŞKUL

BI XELAT... XAÇEPIRSA BI XELAT (144) XAÇEPIRSA

Herfên Pêşînê berê	K	Navên Derve-nawger	B	Çavên	U	Bere ya şab	R	Mêrdan	S	Herfên Paşînê
	G	A	R	O	X	Rind, xerab	D	E	L	A
Bêh	Z	A	R	O	X	Tîpa du yê Tîpa berpaşî	V	R	O	
Herfên Paşînê	D	I	D	A	R	Herfên Paşînê	G	E	V	E
Çavên	M	E	T	A	B	Herfên Paşînê	D	I	Z	
Herfên Paşînê	A	K	S	E	R	Herfên Paşînê	R	A	Z	
Herfên Paşînê	U	T	O	R	I	Herfên Paşînê	D	C		
Herfên Paşînê	D	R	E	D	A	Herfên Paşînê	A			
Herfên Paşînê	H	V	I	N	D	A	R			

Şehîdek (wêne)	3	Hejmarek	Ben	Tîpa dawîn	Hinbûn	Hatin (Demaniha)
Îmze		Hêsan	Minaqeşe	Bi kirdkî got	Hizb	
				6	Kaseta Hozan Hogir	
Lêmişt Kesê ku diziyê dike			Stranek		7	
			Veqetan dek			
			Hiç Tîpa dî Lyê		Dengdêrê n reb	5
Qeyd						Xwedayek
Rêz			1	Qalîn		
				Eşîr		
			Tîpa dî syê			
			Sîna	Xelî	Bi devokî anî Mal berapaşî	
Tîpa dî qyê		Rêberê olî Berepaşî	Teref			
Xemgîn			Sembola argonê			
	2				Daçekek paşîn	
Bi kirdkî stîla mezin						
Tîpa pêşîn			Rêxistina îrlandî		4	
		Ava guhanên sewalan				
				Xak		

Bersiva Xaçepirsa 142'yan

Xaçepirsa me bi xelat e. Di 15 rojan de çî bersiv bigihêjin destê me, em dê wan binixînin û bi rîya pişkê li 5 kesan belav bikin. Xelata hejmarê me ya 144'an kaseta Hozan Hogir 'Pêt' e.

Jêrenot:
Ji bo ku bersiva we bê nîrxundin, divê hûn "Peyva Veşarî" di nava qutiyên li bin xaçepirsê de binivîsin û tevî navnîşana xwe ji me re bişînin.

Pênc kesên ku xelata hejmara 142'an kaseta 'Gelêrî' qezenç kirine ev in: Yusuf Yağmur / Riha, İsmet Temel/ Mêrsîn, Şevket Kahraman / Bartın, Mazlum Konoğlu/ Elbistan, Mehmet Drewş/ Amed

Derheqê Kirmanckî de Kombiyayişê Çarine

Duisburg, 10-13'ê nîsane 1998 II

Zafhûmarê Nameyan

Kirmanckî de suffiksane zafhûmarîye ra yew zî /-î/ ya. Tanî cayan de eke kelîme bi vokal biqedîyo, na /-î/ nêvajîyêna. Ma vajî gama ke "ga" beno zafhûmar, beno "gai", lebelê semedo ke di vokali yenê tê hete (têlewe) herfa pêragirêdayene de kewena miyanê nê di vokalan û kelîme bena "gayî". Tanî cayan de semedê asaneya telifûzî ra /-î/ ya peyene kewena û na kelîme bê /-î/ vajîyêna bena "gay". Meylê kombiyayîşê gore, her çiqas ke zîwanê qisekerdişê de tanî cayan de wina bibo zî, zîwanê nuştîşê (yazî dili) de ganî na /-î/ binusîyo (bêro nuştene).

yewhûmar zafhûmar /meylê kombiyayîşê ...zafhûmar/formê bini ga.....Gayî vaş wenê..... gay vaş wenê.
vate.....Vateyî bes nîyê, kar jî lazîm o..... vateyî bes nîyê, kar jî lazîm o.

V) EDAT

(PREPOZÎSYON Û POSTPOZÎSYON)

Çend edatî

No kombiyayîş de ma çend edatan ser o vindertî.

1) bi

Edatê "bi" ca ra ca cîya vajîyêno. Sey "bi", "be", "ve", "ebi", "ebe", "eve", "pey". Meylê kombiyayîşê nê forman ra "bi" ser o yo.

Nimûne:

kirmanckîtirkî
Bi qeleme nuşt.....kalemle yazdim.
Bi dest werd.....elle yedim.
Ez şîna bi Dîyarbekîr.....Diyarbakire gidiyorum.
Ez şîna ver bi Dîyarbekîr.....Diyarbakir 'e doğru gidiyorum.
O bi xo ame.....O kendisi (bizzat) geldi.
Ez bi Roşanî ra şîya.....Roşan ile [birlikte] gittim.
Ko bi ko gêra.....Dağ dağ dolaştı.
Bi peranê xo erîna.....Kendi parasıyla satın aldı.

2) rê

Tanî cayan de herunda "rê" de "rî", "re" yan zî "r" vajîyêno, labelê meylê kombiyayîşê nê forman ra "re" ser o yo.

Nimûne:

meylê kombiyayîşê.....formê bini
rê.....rî / re / r '
mi rê.....mi rî / mi re / mi r '
çi rêçi rî / çi re / çi r '

3) se, sey

Kirmanckî de tanî cayan de "se" û "sey" (bi tirkî "gibi", "kadar"), tanî cayan de "ze", "zey", "heze", "hezey", "sê", "zê" yan zî "hezê" vajîyêno. Erebkî de kelîmeya "zey", kurmanckî û fariskî de zî "sa" (bi tirkî "gibi") esta. Meylê kombiyayîşê nê forman ra "se" û "sey" ser o yo.

Nimûne:

kirmanckî.....tirkî
xortî sey camêrdan xo ver ro da.....delikanli erkekçe (yiğitler gibi) direndi.

Ez sey to niya..... Ben senin gibi değilim./ Ben senin kadar değilim.

A sey yew vila pulisîyaya bî..... O solgun bir çiçek gibiydi.

Sipi yo se vewre..... Kar gibi beyazdır.

Ehende nemr o ke, se peme..... O kadar yumuşak ki, pamuk gibi.

VI) KONJONKSİYON

Çend Konjonksiyonî

No kombiyayîş de ma konjonksiyonanê (bi tirkî "bağlaç") cêrinan ser o vindertî:

1) ke

Herunda "ke" de tanî cayan de "ki", "ku", "ko", "go" yan zî "gi" vajîyêno.

Meylê kombiyayîşê nê forman ra "ke" ser o yo.

Nimûne:

Kirmanckî..... tirkî
Tî mevaje ke zurî keno.... Meğer yalan söylüyor-muş.

Çiyo ke ez zana, ti zî zanî.... Benim bildiğimi sen de biliyorsun.

Xorto ke yeno, birayê min o... Gelen delikanlı kardeşimdir.

Mi nêwaşt ke a kêneke bêro.... O kızın gelmesini istemedim.

O ameyo tiya ke biwano....O buraya okumak üzere gelmiş.

Şîma vajênê ke ma zî vajî... Siz söyleyin ki biz de söyliyelim.

2) eke

Herunda "eke" (bi tirkî "eğer", "şayet") de tanî cayan de "eki" yan zî "ek" vajîyêno. Meylê kombiyayîşê nê forman eke ser o yo.

Nimune:

Kirmanckî.....tirkî

Biko, eke ti zanî vaje, eke ti nêzanî biperse..... Yavrum, biliyorsan söyle, bilmiyorsan sor.

Eke a bêra, o zî yeno.....Eğer o (dişi) gelirse o (eril) da gelir.

Eke ti nêzanî, ti çi rê nusenî, ti mecbur î ke binusî?...Bilmiyorsan neden yazıyorsun, yazmak zorunda mısın?

3) zî, kî

Kirmanckî de, herunda "jî"yê kurmanckî (kirdaskî) û "dahi"yê tirkî de ca ra ca "zî", "kî", "jî" yan zî "çî" vajîyêno. Meylê kombiyayîşê nê forman ra "zî" û "kî", ser o yo.

Kirmanckî.....tirkî

Ez zî zana ti zî./Ez kî zana ti kî.....Ben de biliyorum sen de.

Ma zî va şîma zî va./ Ma kî va şîma kî va.... Biz de söyledik siz de söylediniz.

Erzîngan zî şaristan o. Erzîngan kî şaristan o...Erzincan da kenttir.

VII) Fîlî

Mesderê Fîlan

Kirmanckî de, "-yîş" û "-îyayîş" zî suffiksane mesdaranê fîlan (fiillerin mastar takıları) ra yê. Herunda nê suffiksane de tanî cayan de "yîş", "-îyayîş", "-îyayîş" yan zî iyayîş vajîyêno. Kombiyayîşê ma de nê forman ra "yîş" û "îyayîş" amey qabûlkerdene.

Nimûne:

dayîş, gêrayîş, ronayîş
kişiyayîş, nusiyayîş, vajiyayîş
Nînan ra "-yîş" eslê xo de "-îş" o, labelê gama ke vokale dim a "-îş" bêro di vokali yenê tê hete, o wext "y" se herfa pêragirêdayene de kewena beyntarê (miyan) di vokalan û "îş" beno "yîş". Ma vajî: da+iş=daiş (da+y+iş (dayîş (bi tirkî "vermek") gêra+iş=gêraiş gêra+y+iş=gêrayîş (bi tirkî "gezme", dolaşmak")

Labelê eke eslê fîlî bi konsonante (bi tirkî "sessiz harf") biqedîyo no "-îş" nevirîyêno (nêbedilîyeno),

Ma vajî:

berd+iş= berdiş
kerd+iş= kerdîş
ward+iş= wardîş

(Qediya)

Derdorên demokratîk qedexekirina A. Welat nirxand

Dewlet ji geshbûna kurdî tirsîya

KT ev 75 sal î zimanê kurdî qedexe kiriye û rastiya gelê kurd înkâr kiriye. A. Welat kelemê çavê KT'ê ye. Ji ber ku wê li hemberî qedexekirin, pişaftin û înkarkirinê hebûna zimanê kurdî û dewlemendbûna wî peyitandiye û mantalîteya pişaftinê ya 75 salî têk biriye.

KT ji bo dengbirina çapemeniya kurd metodên hovane didomîne. Bi êrişên hovane bi ser çapemeniya kurd de tê. Qedexekirin, sansûrkirin û desteserkirinê têrê nekir îcar jî ketina çapemeniya kurd bo beşeke Kurdistanê tê astengkirin. Piştî Rojnameya Ûlkede Gündemê bi biryara Waliyê Rewşa Awarîte roja 13'ê kewçêrê ketina Azadiya Welat a herêma navborî hate qedexekirin.

Sedema vê qedexekirinê çi ye? Azadiya Welat bi zimanê kurdî weşanê dike. KT' ev 75 sal in zimanê kurdî qedexe kiriye û rastiya gelê kurd înkâr kiriye. A. Welat kelemê çavê KT'ê ye. Ji ber ku wê li hemberî qedexekirin, pişaftin û înkarkirinê hebûna zimanê kurdî û dewlemendbûna wî peyitandiye û mantalîteya pişaftinê ya 75 salî têk biriye. Sedema bingehîn a rêlibergirtinê ev e.

Em li ser vê yekê bi serokên partiyên, sendikavan, rojnameger û xwendevanên A. Welat re axivîn.

Serokê HADEP'a Amedê Feridun Çelik:

KT li ser pişaftina gelan ava bûye

KT li ser înkarkirinê û pişaftina gelan hatiye damezirandin. Gelên ku li nirxên xwe yê neteweyî xwedî derdikevin her tim bûne hedefa êrişên wê. Gelê kurd bi Tevera Azadiyê re xwedî li nirxên xwê derket. Yek jî wan nirxên neteweyî jî ziman e. Çapemenî û weşan jî bo gelê me çav û guh in. Lê weşanên ku bi zimanê me derdikevin ruh, can û dilê gelê me ne. A. Welat yek jî wan sa-

ziyan e. Lewre dewletê ev yek fam kir û bi biryareke dijhiqûqî rê li ber girt.

Nûnerê NÇM'ya Amedê Remzi Yıldırım

Hebûna gelan bi çand, ziman û dîroka wan ve girêdayî ye. Bi salan e îdeolojiya fermî li ser gelê kurd politikayên jîholêrakirin û pişaftinê dimeşîne. Li dijî van politikayan ev 15 sal in şerekî dijwar heye. Vê têkoşinê bo kurdan gelek sazî û nîrx afirandine. Çapemeniya

Kurd jî yek ji van nîrxan e.

Lê di vê pêvajoya dawîn de dewleta tirk li dijî çapemeniya kurd gelek astengiyan derdixe. Pêşiyê xwest ekranên MED TV tarî bike. Nahêle Ûlkede Gündem têkeve Herêma Rewşa Awarîte û di vê dawiyê de jî A. Welat qedexe kir. Dewleta tirk dixwaze bi taybetî kurdan bi giştî jî gelên din jî mafê agahdarbûnê bêpar bihêle.

Bi bilindbûna têkoşina azadiyê re zimanê kurdî jî bi pêş ve çû û bi vekirina Nûnergeha Azadiya Welat re bêtir şax veda. Azadiya Welat bo ziman û çanda kurdî mewziyek e û ev rola wê hêzên serdest ditirsîne. Em van kirinên li dijî saziyên me şermezar dikin.

Nûnerê Û. Gündemê yê Amedê İsmet Bakaç

Çapemenî rastiye derdixe holê. Lê sîstem naxwaze rastî jî tariyê derkevin. Ji ber ku saziyên wekî NÇM, KMM, Ûlkede Gündem û Azadiya Welat bi vî karî rabûn, jî aliyê dewletê ve hatin girtin, qedexekirin û astengkirin. Sendikavan jî ber ku li dijî şerê qirêj derdikevin, tene sirgûnkirin.

Çapemeniya tirk li şûna nûçeyên rast promosyonan belav dike, bi nûçeyên derewîn mêjiyê gel li hev dixê û

dixwaze gel ji rastiye dûr bixe. Li hemberî vê Ûlkede Gündem û Azadiya Welat gel ji bûyerên li herêmê diqewimin û rastiyan agahdar dikin. Lewre jî ji aliyê waliyê herêmê ve ketina wan a OHAL'ê hate qedexekirin. Em biryara waliyê OHAL'ê ya nehiqûqî şermezar dikin. Rayedarên dewletê bi geshkirina politikayên qirêj nikarin rastiye weşerîn û bi van rêbazên hovane nikarin tu encamê bistînin.

Li ser navê Platforma Demokrasiyê ya Amedê: Mehmet Işıktaş

Ev rêlibergirtina li ber Azadiya Welat li dijî hiqûqê û mirovahiyê ye. Ev êriş bi gelemperî li dijî gelê kurd e. Em vê êrişê wekî ku guleyek berî mirovahiyê dabin, dinirxîn. Netewe bi zimanên xwe li ser piyan disekin. A. Welat jî zimanê gelê kurd e. Ev rûdan yek jî politikayên ku KT 75 sal in didomîne ye. Ev politikayên dewletê her roj rû diguherînin. Li herêmê roj bi roj tîraja Azadiya Welat zêde dibû û her wiha hejmara xwendevanên wê jî zêde dibû. Vê rewşê bala dewletê kişande ser xwe. Lewre jî bi awayekî nehiqûqî bi ser Azadiya Welat de hat. Ez li ser navê platformê vê bûyerê şermezar dikim û em ê her dem bi A. Welat re bin.

